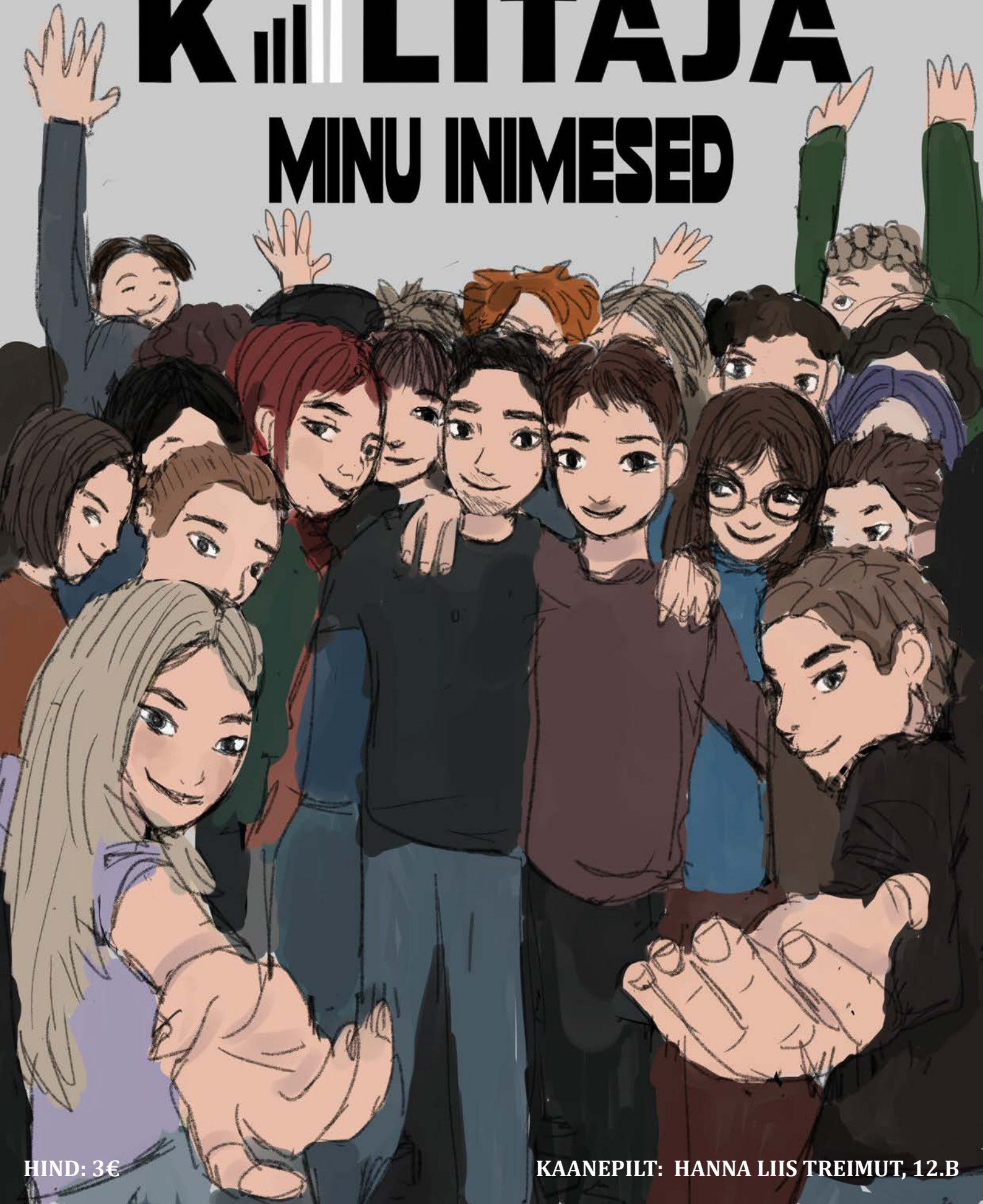

K LITAJA

MINU INIMESED

Tere tulemast!

Juhtkiri

Hea koolipere ja kooli sõbrad!

Oleme oma kooli üle järjekestvalt saanud rõõmustada 50 aastat, kuigi seda viimase juubeli tähistamist on keeruliste olude tõttu pidanud kannatlikult ootama.

Seda suurem on rõõm neil pidupäevil kõneleda helgel meelel oma koolist ja inimestest – meie inimestest. Mäletame ja meenutame seda head ja toredat, mida need aastad on sisaldanud. Kui kool on 50-aastane, siis on ta just selles eas, kus hoovõtt on võetud ja edasi saab uhkelt ja kõrgelt lennata, sest vanust on piisavalt selleks, et teada, mida tahta ja soovida, et olla oma traditsioonide ja oma näoga.

Aitäh kõigile teile, kes olete kujundanud meie kooli näo – aitäh endistele direktoritele, aitäh endistele ja praegustele õpetajatele, aitäh õpilastele, aitäh vilistlastele, aitäh lapsevanematele, aitäh sõpradele ja toetajatele!

See kool on meie kõigi ühine looming ja Tallinna 32. Keskkooli vaimu tuleb hoida, sest nii oleme meiega hoitud. Soovin kõigile meeldivat ja rõõmsat juubeli tähistamist ning uhkust oma kooli üle!

Tänutundega
Maarja Merigan
Tallinna 32. Keskkooli direktor

Toimetuse liikmed 2019/2020 õppeaastal:

Peatoimetaja:

Helis Ilumäe, 49.D

Toimetajad:

Katarina Raud, 49.A

Rasmus Alvar Jõekaar, 49.B

Kerttu Saagpakk, 49.D

Helena Angela Kiisler, 49.D

Elo Sarik, 51.B

Oliver Kiisk, 51.B

Elisabeth Rindemaa, 51.D

Päike Triinu Tamm, 51.D

Küljendaja:

Helis Ilumäe, 49.D

Keelekontroll:

Kerstin Vessik

Trükikoda:

Taurus Print OÜ

A K T **V**
TALLINNA 32. KESKKOOL

TAURUS PRINT

T R Ü K I K O D A
W W W . T A U R U S P R I N T . E E

*Kui tunnend, et soovid oma mõtteid
või loomingut meiega jagada, kirjuta
Kiilitaja toimetusele:
aktiiv@32kk.edu.ee.*

Fenomenaalse direktori mõtted ehk intervjuu Maarja Merianiga

Katarina Raud, 49.A

Millal ühinesid 32.kk kollektiiviga? Mis Sind 32.kk-sse tõi?
Tallinna 32. Keskkooli tõi mind juhus 1999. aastal otse ülikoolist. Tänu kursuseõdedele, kes juba Tallinna 32. Keskkoolis töötasid, jõudis minuni info, et kool otsib ajalooõpetajat. Kuna mul oli vastav lisaeriala, võtsin pakkumisest kinni ning tulin kooli vestlusele. Nii ma siia 1999. aasta sügisest tulin ja olen jäänud, teised kursuseõed on kõik mingil hetkel mujale edasi liikunud.

Millises rollis tunned end muga-vamalt, kas klassijuhatajana või direktorina? Miks?

Ma arvan, et tunnen end kõige mugavalt hoopis õpetaja rollis, sest õpetajaks tahtsin juba päris varajasesst lapsepõlvest peale saada. See oli minu üks ja ainus suur soov ning unistus, mille kõrvale ei mahtunud midagi muud. Sellel töö on minu jaoks tõsine mõte, ma tean, miks seda teen, mis väärtus on minu igapäevasel töö. Ja klassijuhatamine käib minu jaoks õpetaja töö juurde. Klassijuhatamine annab sellele tööle oma lisaväärtuse veel juurde. Ja ma siiani lähen ikka igal hommikul kooli, mitte tööle. :)

“Ma siiani lähen ikka igal hommikul kooli, mitte tööle.”

Mis on direktoriks olemise kõige põnevam osa? Kas rutiini tuleb direktori töösette?

Rutiini on arvatavasti igas töös, ka direktori omas, sest teatud tegemised korduvad igal aastal. Kõned on arvatavasti kõige parem näide, sest alati on ette teada, et direktori kõnet on vaja 1. septembril, õpetajate päeval, jõulude ajal, oma kooli päeval, vabariigi aastapäeval, lõpuaktusel jne.

Direktoritöö on tegelikult väga huvitav ja mitmekesine, aga usun, et kõrvalt vaadates täpselt aru ei saa, mida see direktor teeb. Võin omast kogemusest öelda, et igast tööst saab täpselt aimu alles siis, kui ise seda pidada, nii et, kes avastab end sageli mõtlemast sellele, mida see direktor õige seal kabinetis teeb, peab ise direktoriks hakkama ja nii teada saama. Direktoritöö kõige põnevam ja ehk ka kõige keerulisem osa on aga see, et pead kõigi teemade ja valdkondadega kursis olema ning jõudma kõigege tegeleda.

Kuidas kirjeldaksid oma kolleege?

Minu kolleegid on kõrge emotsionaalse intelligent-susega – seda olen kõigi nende aastate jooksul kogenud ja tundnud. Nad on tasakaalukad,

Maarja Merign
Foto: Jürgen Vainola 46.C

mõistvad ning käituvad põhimõttel „Ära tee teistele seda, mida sa ei taha, et sulle tehakse“. Ja praegune juhtkond on koosseisuliselt parim, kes minu direktoriks olemise ajal olnud on. Aitäh kõigile südamega tehtud igapäevase töö ja meeldivaks kolleegiks olemise eest! Olen õnnelik, et mul on olnud võimalik teiega koos töötada!

Kus näed 32.keskkooli 50 aasta pärast?

Usun, et kool seisab samas kohas ja peab uhkusega oma 100. juubelit! Loodan, et kool on selleks ajaks saanud juurdeehituse ning kõik mahuvad lähedalt kooli ära, sest tung tulla siia õppima on ka siis vähemalt sama suur kui praegu. Usun, et ka siis on alles samasugused suurepärase töötajad, võimekad ja tegusad õpilased, aktiivsed vilistlased ning koolivaim, kes sellel kõigel lahkelt ja õnnetoovalt silma peal hoiab.

Meie inimesed

Eredaim mälestus 32.kk-st.

Minu eredaim mälestus Tallinna 32. Keskkoolist on Aasta kooli tiitli saamine 2018. aasta 1. juunil. Sel hommikul läks „Terevisioon“ kell 6.55 otse-eetrisse meie koolihoovist, mis tähendas, et pidime imevarakult kõik kohal olema, et tehnika ja muu vajalik üles panna. Ja nii ma seisin esialgu üksi enne kella viit kooli lippude all, udu ümberringi, ja vaatasin, kuidas jänes jookseb üle staadioni ja kuidas erinevatest suundadest tulevad kooli õpilased, et taas luua oma kooli tunnet. See oli võimas!

Mida võiks iga õpilane siit majast endaga kaasa võtta?

Kaasa võiks võtta järgmised mõtted:

– Kõige tähtsam elus on mitte ebaõnnestuda inimesena.

– Püüa alati olla pisut lahkem kui vaja.

– Ära karda tööd ja pingutust. Motivatsioon tuleb pärast tegu!

Mis on 32.kk fenomeni põhjuseks?

Tallinna 32. Keskkooli fenomen on selle kooli inimesed, kes loovad koolis valitseva kultuuri, õhkkonna ja suhted.

Mida soovid koolile juubeli puhul?

Tallinna 32. Keskkoolile soovin ma edasiviivaid valikuid!

“Kõige tähtsam elus on mitte ebaõnnestuda inimesena.

Püüa alati olla pisut lahkem kui vaja.”

Kristel Kubber Tallinna 32. Keskkoolist

Katarina Raud, 49.A

Nimi: Kristel Kubber aka Krissu aka Aktiivi BOSS.

Positsioon: huvijuht, 50.B klassijuhataja.

Tööstaaž: 2022 sügisel 12 aastat.

Iseloomujooned: töökas, inspireeriv, rõõmsameelne ja lihtsalt niisama äge.

Millal ühinesid 32.kk kollektiiviga? Mis Sind 32.kk tõi?

Tulin Tallinna 32. Keskkooli tööle 2010. aasta septembrist. Mind soovitas koolist lahkuvale direktorile Mari-Anna Puskarile minu kooliõde ülikoolist, kes siin praktilik oli. Ma just lõpetasin ülikooli ja ei olnud veel sügisele mõelnud, aga kutsuti töövestlusele. Puskarile sobisin, seega võtsin töö vastu. Kuna minu töövestluse järel pandi kohe leping nina ette, siis ega mul mõtlemisaega polnudki. Noore inimesena pikalt ei mõelnud, pigem mõtlesin, et ei peagi tööotsimisega tegelema,

*Kristel Kubber koos Talvi Raamatuga EV101 tantsupeol “Liikudes uude sajandisse”
Foto: Kaimar Tauri Tamm 47.C*

seega võtan töö vastu. Olin Puskari viimane töölevõtt. Legendaarne direktor, kellega ma koostööd polegi kunagi teinud, aga ju siis ta vaist oli nii tugev :)

Kuidas kirjeldaksid oma kolleege?

Eriilmelised, sõbralikud.

Kust tuli idee Aktiiv luua?

Õpilasesindusmuutusliigasuureks ja kõigil oli huvi korraldada. Otsustasin, et kultuurilembest gruppi on eraldi vaja ning et nii jääb õpilasesindusele tugevamalt õpilase hääle kandmise ja kooli esindamise funktsioon. Leian, et kui detailsemalt on tegevused

jaotatud, on need ka paremini tehtud. Siiani üks parimaid otsuseid, sest Aktiiv on viimase viie aasta jooksul nii palju loonud.

Millises rollis tunned end muga-vamalt, kas klassijuhatajana või huvijuhina? Miks?

Huvijuhiks olen ma õppinud ja ette valmistatud, see-eest klassijuhatajaks ei õpi otseselt keegi, vaid siin tulevad mängu suuresti isiksuseomadused, sotsiaalsed ja organisatoorsed oskused. Mulle meeldivad mõlemad ametid väga! Olen südamega mõlema juures, mõlemad pakuvad väljakutseid, organiseerimist, suhtlemist ja emotsioone. Leian, et klassijuhataja võiks iga õpetaja vähemalt korra olla, sest kui kokku peab puutumasüvitsiõpilastekodudega, vaimse tervise, nõustamise ja jõustamise, siis kasvab kindlasti iseenda empaatiavõime, tulevad välja koolitöö erinevad olulised tahud, millega tuleb nii oma töös kui ka noore inimese arengus ja turvatundes arvestada.

Eredaim mälestus meie koolist.

Sellele on väga keeruline vastata ja seda on minult palju küsitud. Minu lemmikhetked on ja nendeks jäävad kõik need, mida suurtel sündmustel lava peal ei näe ehk ideede loomine ja selle õige idee äratundmine, proovid ja sättimised-sagimised, sisenaljad koosolekutelt, rasketes hetkedes koosolemine ja ülipikad ettevalmistuspäevad, naerud ja nutud, kallistused ja silmavaated, tänutunde hetked, viimase lõpuaktuse fotod, südamest südamesse vestlused, rahva chillimised minu kabinetis. Tõesti on lemmikud need, kus noor ütleb: "Aitäh, see vestlus muutis palju" või "Aitäh,

need olid nii võimsad aastad", "Aitäh, võimaluse ja märkamise eest" jt. Aga eks need ole nagu jõulud ja sünnipäevad minu jaoks - see ootus on ägedam kui asi ise :D Ja nii ka suurte sündmustega: EV100 aktus ja öölaulupidu, EV101 tantsupidu, aasta kooli saade, võimla Playboxid ja talveball jne. Need tulid väga hästi välja, aga lemmikud on olnud peaproovid ja kogu asja ülesehitus.

Mida võiks iga õpilane, ka mitte aktiivikas, siit majast endaga kaasa võtta?

Siira hoolimise ja üksteisega arvestamise. Ainult ignorantne ja väga egoistlik inimene seda siit külge ei saa ja teistega jagada ei oska. Siin majas on KÕIGIL võimalus algatada, katsetada ja eluaegseid sõpru leida, seda ka koolitöötajatel - võimaluste maa!

Kus näed 32.KK 50 aasta pärast?

Sõpruskool Kuult ja sakusuurhallilik aula! Kui ausalt vastata, siis ei ole mul õrna aimu, aga arvan, et sellise aja peale pole enam koole, kus kõik 1.-12. klassid koos ühes ja samas koolis käiksid. Ehk arvan, et sellisel moel kooli enam ei ole, nagu on veel praegu. Kool arvatavasti muutub palju: pole nii palju kontaktunde, õpe on rohkem lõimitud ja kõik koostavad mingist hetkest tunniplaani endale ise nii nagu ülikoolis, tehnoloogilised võimalused on ulmeliselt teised, aga siiralt loodan, et haridus on veel rohkem hinnas ja inimeste päris nägemine ja kontaktis olemine on ka siis väga olulisel kohal!

Mis on 32. Keskkooli fenomeni põhjus?

Inimesed, kes on siia oma südame

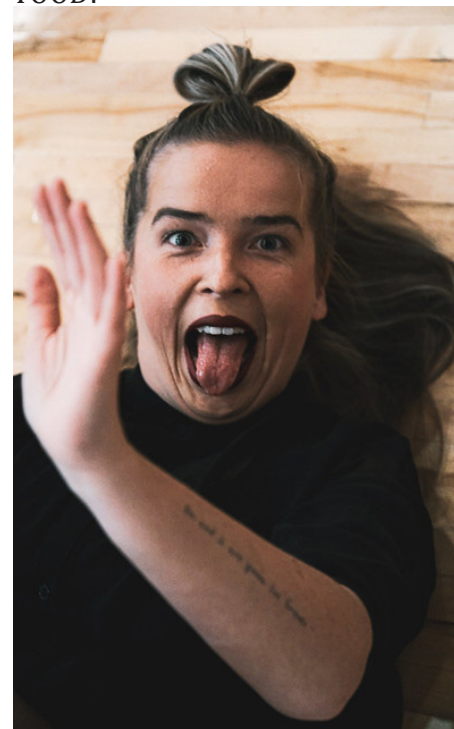
ja aja pühendanud, on sellest koolist teinud väga erilise paiga ning juurde tulevad inimesed on seda märganud ja selle suuresti üle võtnud. Ikka inimeste najal seisab selle kooli fenomen ja põlised väärtused.

Soovid koolile juubeli puhul?

Pikka iga, fenomeni ja inimeste hoidmist!

Kui midagi veel mõttes mölgub...

....siis see, et mina olen siit saanud kõike seda, mida olen ka ise pakkunud. Ehk nii see juba elus töötab, et ringiga tuleb tagasi kõik see, mida ise annad. Seega on väga oluline mõelda, soovida ja teha head - nii leiavad head kogemused, võimalused ja inimesed su ka üles, kas või hiljem! Minu ühed erilisemad hetked ja sõbrad tulevad 32.-st. Edukas ja rõõmuandev eneseteostus on elus väga oluline ja hoiab vaimu õnnelikuna! Saan teha OMA ELU TÖÖD!

Kristel õpetajate päeval 2021
Foto: Adelle Ader 49.C

Eha Aare: ma ikkagi ei tohi alla anda ja pean oma rida edasi ajama

Kirke Mardim, 47.B

Eha Aare on Tallinna 32. Keskkooli emakeele- ja kirjandusõpetaja. Olgugi et tema nõudlikkus ja püüd õpilasi emakeelt ja ajatud raamatuid armastama panna on üle kooli teada, ei ole ilmselt paljud tema mõtteid muudest teemadest kuulama-lugema sattunud. Vestlused õpetaja Ehaga on alati soojad ja meeldejäävad. Alljärgnev on üks neist.

Millal alustasid tööd õpetajana? Kas Tallinna 32. Keskkool oli esimene kool, kus Sa töötasid?

Ma läksin pärast keskkooli kohe tööle, olin ühes Läänemaa koolis kasvataja. Ja see siin (Tallinna 32. Keskkool) on neljas töökoht, siin ma olen kõige kauem olnud - praegu läheb 27. aasta.

Kuidas siia kooli esimest korda sattusid?

Sattusin nõnda, et sinna kooli Läänemaal, kus ma töötasin, tuli tööle Tarmo Salumaa ja kui tema siia kooli direktoriks tuli, kutsus ta mind siia. Siia oli ka õpetajat vaja.

Kas vastab tõele, et praegused õppeained (eesti keel ja kirjandus) pole sugugi ainus ala, mille õpetaja oled olnud?

Ega ei ole jah. Ma olen õppinud kehakultuuri, aga see lihtsalt ühel hetkel ammendas end minu jaoks. Siis, kui ma töötasin maakoolis, pidi õpetaja tegema igasuguseid asju: ma olen seal andnud saksa keelt, sest ma olin tookord ainuke, kes seda oskas ja oodati lihtsalt

*Eha Aare kehalise kasvatusõpetajana töötamise algusaastail
Foto: Erakogust*

päris õpetajat. Eksperimendi korras andsin kunstitude 1. klassile, kes olid toona kuuesed (*naerdes*).

Kui Sa ei oleks õpetaja, siis millisel alal töotaksid? Äkki see on midagi sellist, kelleks näiteks lapsena saada soovisid? No lapse unistused ju ikka vahelduvad. Ega ma niimoodi ei teagi, kes ma siis tahaksin olla. Tahaks olla midagi keelega, eesti keelega seotut, aga kes nimelt, ega ei teagi.

Aga kas Sa mäletad, kelleks lapsena soovisid saada?

Lapse soovid lähevad alati sedamööda, mis tema endaga juhtub. Tahtsin kunagi saada silmaarstiks, sest mul on endal kehvad silmad ja käisin tihti arsti juures. Ja siis lapse mängudest tulevad mingid soovid,

näiteks tahtsin bussikondutoriks saada. Pärast keskkooli ahvatles millegipärast diplomaadiamet, aga olen avastanud, et ma tegelikult ei ole väga suur suhtleja, et siis see ei oleks mulle väga sobinud.

Tegelikult ju koole on nii palju. Mis on Sind siin hoidnud juba pea 27 aastat?

Nüüd ta on juba harjumus ja no tegelikult loeb hästi palju kolleegide omavaheline läbisaamine ja ka see, et ei aeta näpuga järge, mida ma pean just tegema. Siin on mul palju akadeemilist vabadust. Ja ka see, et ma juba olen siin keegi, sellega arvestatakse.

On see siis pigem meeldiv harjumus, jah?

Jaa!

Mis on kõige keerulisem osa õpetajaks olemise puhul?

Siin ma teen ise midagi, mis mulle väga meeldib, ja ma pean võitlema nendega, kellele see üldse ei meeldi. See on nii raske (*muheledes*). Ma pean läbi seina minema ja see teeb asja keeruliseks.

Aga kas see ei ole ka vastupidine efekt, et kui see nii-öelda missioon õnnestub ja mõnele õpilasele hakkab meeldima see, mis talle enne üldse ei meeldinud?

Seda ma olen küll jah hiljem kuulnud, et läks aastaid mööda ja siis on ikkagi hakatud lugema ja jälgima teksti. See tuleb hiljem. Aga see protsess kohapeal on palju vaevalisem. Ma mõtlen ka, et kuhu ma enam lähen, aga et kas see väärrib küünlaid.

Kas on midagi erilist, mis Su töös eriti rõõmu pakub või innustab tööle tulema?

Igas klassis on keegi, kelle pärast ma siia tulen. Need, kes, mulle tundub, mõtleavad nagu mina ja kes loevadki või kirjutavad ilusti ja kellega on hea rääkida, nagu inimene inimesega. Ja siis see maailma parandamise tahe ka.

Kuidas meie koolis õhkkond on, just õpetaja vaatepunktist? Kas see on näiteks õppijat toetav või just kolleegid on sõbralikud?

Rohkem kolleegide pool, sest siin on siiski hästi palju õpilase toetamist ja õpetaja peab rohkem selle järgi joonduma. Ega see vale ei ole, aga vahel on seda natuke palju. Lõpmatuseni ei saa ju ka järeleandmisi teha.

Aga kas tundub, et õpilastele ja ka kolleegidele meeldib selles

koolis olla?

Jaa, meeldib.

Seda on tore kuulda, sest vähemalt mulle meeldis siin 12 aastat õppida. Kui keskenduda sellele, et oled emakeele ja kirjanduse õpetaja, siis kas aastast aastasse nii-öelda samasuguse programmi järgimine ei muutu üksluiseks?

Veel ei ole muutunud. Ma õpetasin seal väikses põhikoolis ka kümme aastat, seal oli pidevalt 5.-9. klass ja uuesti otsast peale. Kippus küll kuidagi rutiin olema. Aga ma ei tea miks, suuremate klassidega ei ole seda tundnud. Olen ise ka mõelnud, et kuidas nii (*naerdes*).

See on küll huvitav, sest ma ise olen täheldanud, et mõned asjad muutuvad väga kiiresti ebameeldivalt rutiinseks.

Siin on tegelikult õigem see, et iga seitsme aasta tagant peaks siiski töökohta vahetama.

Kas just siis õpilaste mõtete lugemine on see, mis teeb selle töö huvitavaks?

Jaa.

Kui palju tuleb ette seda, et peab käigu pealt midagi täiesti uut välja mõtlema?

Seda peab ühtepuhku tegema ja teoseid vahetama. Muidu me oleme valdavalt need teosed samaks jätnud, detailid muutuvad. Vahepeal ma saan midagi uut teada või siis mõni klass ei tule kaasa ja peab olema variant B ja C ja D.

Kas seda suhtumist, et mida vanem, seda kaugem, kohtab õpilaste hulgas sageli? Kas aastatega on tekkinud nii-

öelda vastuhakk vanematele kirjandusklassikutele?

Vastuhakkajaid on ikka olnud, aga seal klassis, kelle ma nüüd sain, tundub olevat küll väga ägedaid lugejaid ja kaasamõtlejaid, seal ma ei ole küll veel jõudsat vastuhakku täheldanud (*naerdes*).

Alati on põnev teada, millega õpetajad väljaspool kooli tegelevad. Millega tegeled Sina näiteks pärast tööpäeva või nädalavahetusel?

Pärast tööpäeva ma olen täitsa läbi. Jõuan koju, hakkam vaatama AK-d ja jään magama. Aga laupäeviti käin ma alati ujumas ja eelmisel talvel, kui vähegi lund oli, sai suusatamas käia.

Suusatamine on küll midagi, millest mina ilmselt väga kaueks jään.

See on vana sportlase harjumus (*naerdes*). Käin veel kontsertidel, ERSO-t käin kuulamas aeg-ajalt. Teatris käin ka, kui aega saan.

Aga mida teevad õpetajad, kui õpilastel on vaheaeg, näiteks suvel?

Meile päris vaba aega ei anta, käime aeg-ajalt siin, koolis end harimas ja vaidlemas millegi üle. Päris vabaks meid ei jäeta. Öeldakse, et nüüd ei pea tulema kooli, aga harid ennast kodus (*naerab*).

Kuidas praegune olukord tava-pärast koolielu mõjutab? Kas on hirm, et mis saab siis, kui kogu õppetöö interneti kolib?

Eks me suuresti kogu eelmise aasta olimegi seal, see oli juba harjumus. Ma ütleks, et ega ma ei ole päris kindel, mida kõik seal kodus teevad. Natuke on tunne, et kui

Meie inimesed

pärast tullakse siia, siis teadmised ei ole need, mis nad oleksid kogu aeg koolis käies olnud. Ja veel see ka, et kui nad ise koos õpivad, siis ega ma ei ole kindel, kas nad loevad. Kui ma saan need tekstid ja vastused, ja siis kaevun, et kust see pärit on, sest stiilist ju tabad ära, et ega ta ei ole kunagi varem nii kirjutanud. Kui ma selle leian, siis ma, tegelikult, olen maruvihane tükk aega ja mõtlen, et see ju ei aita, ja olen kurb.

Kas vahel tuleb ka tunne, et enam ei taha seda tööd teha?

Enam ei ole tulnud, esimestel aastatel küll tuli seda ette.

Kas siis oli kohanemises asi?

Siis oli asi selles, et ma olen pelglikum, ei julge kõike teha nii, nagu tahan, jään ise pigem tagaplaanile. Aga seda mõtet, et enam üldse ei taha, ei ole küll olnud.

Kas siin oldud aastate jooksul on olnud mõni hetk või sündmus, mis on eriti meelde jäänud?

Ei oska sellist aega lausa täheldada, aga eks nad ikka on seotud mõne klassi või õpilasega, kes on minu jaoks kuidagi huvitavad või säravad.

Kas on palju neid, kes tulevad kooli veel tagasi, või siis lõpe-

tavad ja enam siia majja ei satu?

Praegu on kehv aeg (*muheledes*), aga siin on ikka käinud neid. Võib-olla need, kes kümnekond aastat tagasi lõpetasid, enam ei tule, aga mõne aasta tagused küll. Kui ma aeg-ajalt kohtun mõne õpilasega, kogemata küll, kes töötab teatris, juhtun olema temaga samal etendusel, siis vaheajal saab väga meeldivas keskkonnas olla. Siia väga paljud enam pole tulnud.

Mida on Sinu õpilased sulle õpetanud?

See tuleb kaudselt välja. Seda, et ma ikkagi ei tohi alla anda ja pean oma rida edasi ajama.

Gilbert Mandzolo peab Tallinna 32. Keskkooli oma teiseks koduks

Rasmus Alvar Jõekaar, 49.B

Quand es-tu arrivé en Estonie et pourquoi as-tu choisi l'Estonie?

Je suis arrivé en Estonie en 1998, suite à une guerre civile qui a eu lieu au Congo Brazzaville en 1997. L'Estonie, c'est mon pays d'adoption parce que mon épouse est estonienne.

Millal Sa Eestisse tulid ja miks just valik osutus Eesti kasuks?

Saabusin Eestisse 1998. aastal pärast kodusõda Brazzaville'is Kongos 1997. aastal. Eesti oli mulle sobivaim riik, kuna mu abikaasa on eestlane.

Comment as-tu rencontré ton épouse?

Avec mon épouse, on s'est rencontrés en 1979 à Saint-Petersbourg où elle était allée finir ses études de pédagogie à l'université.

*Õpetajate päev 2021
Foto: Adelle Ader 49.C*

Kuidas Sa oma abikaasaga kohtusid?

Kohtusime 1979. aastal Peterburis, kuhu ta läks ülikooli lõpetama oma pedagoogikakraadi.

Depuis combien enseignes-tu le français?

Pourquoi avoir choisi de travailler comme professeur de français?

J'enseigne le français depuis 1998. Je suis professeur de français parce que j'aime cette langue et je trouve que cette profession est très instructive. Être professeur, c'est

accepter de toujours se mettre en cause et apprendre tout le temps.

Mitu aastat oled Sa prantsuse keelt õpetanud? Miks sa valisid töö prantsuse keele õpetajana?

Õpetan prantsuse keelt alates 1998. aastast. Ma olen prantsuse keele õpetaja, sest mulle meeldib see keel ja ma leian, et see amet on väga õpetlik. Õpetajaks olemine tähendab olla pidevalt valmis eneses kahtlema ja uut õppima.

“Õpetajaks olemine tähendab olla pidevalt valmis eneses kahtlema ja uut õppima.”

As-tu exercé d'autres métiers? Si oui, lesquels?

J'ai fini mes études supérieures dans le domaine des Mines, je suis ingénieur en traitement des minerais de par ma première profession. Je suis un ancien fonctionnaire au Ministère des Mines du Congo Brazzaville. Mon deuxième diplôme supérieur c'est dans le domaine de la pédagogie.

Oled Sa tegutsenud ka muudel ametipostidel? Kui jah, siis millistel?

Ma lõpetasin õpingud mäetööstuse valdkonnas. Kutsealaselt olen ma mineraalide töötlemise insener. Samuti olen endine Brazzaville'i Kongo kaevandustööstuse ministeeriumi ametnik. Mu teine kõrgkooli-diplom on pedagoogika vallas.

Pourquoi avoir choisi de devenir ingénieur des mines?

Pendant ma scolarité (lycée) j'aimais beaucoup les sciences physiques, alors je rêvais d'un emploi qui pouvait me permettre d'approfondir mes connaissances en chimie ou en physique. Ensuite je pouvais aussi travailler dans de

Õpetajate päev 2021
Foto: Adelle Ader 49.C

grandes installations minières.

Quand je suis arrivé en Estonie, je n'ai pas eu de travail dans mon domaine, alors je devais apprendre autre chose. C'est pourquoi je suis devenu aujourd'hui professeur de français.

Miks Sa valisid just kaevandus-inseneri eriala?

Kooliajal meeldisid mulle väga loodusteadused, niisiis ma unistasin tööst, mis lubaks mul täiendada oma teadmisi keemia ja füüsika alal. Sedamoodi ma sain töötada ka suurtes kaevandustes. Kui ma aga Eestisse tulin, polnud mul enam sellist erialast tööd, seega tuli midagi uut õppida. See on ka põhjus, miks minust sai prantsuse keele õpetaja.

Peux-tu nous parler de ta situation de famille.

Je suis marié et j'ai quatre enfants qui sont tous adultes maintenant. J'ai de la famille en France et au Congo.

Soovid Sa meile rääkida enda eraelust?

Olen abielus ja mul on neli last, kes kõik on nüüd täiskasvanud. Mul on sugulasi Prantsusmaal ja Kongos.

J'ai trouvé que tu avais

reçu l'ordre des Palmes Académiques. Est-ce que cela a changé quelque chose pour toi ?

C'est vrai que j'ai été décoré de l'ordre des Palmes Académiques par l'Ambassadeur de France en Estonie. C'est très agréable de voir son travail être ainsi gratifié, cela vous donne plus d'énergie et de motivation pour pouvoir continuer à travailler avec plus d'assurance. En plus, je me souviendrai toujours de différentes décorations de notre école mais la plus touchante pour moi c'est quand en 2017 j'ai reçu „Tallinna 32. Keskkooli VAIMUHOIDJA“. Cette décoration m'a beaucoup donné sur le plan moral.

Ma avastasin, et oled saanud Akadeemiliste Palmide ordeni. On see Sinu jaoks midagi muutnud?

On tõsi, et ma sain Akadeemiliste Palmide ordeni Prantsuse suursaadikult Eestis. Väga meeldiv on näha, et su tööd väärtustatakse, see annab jõudu ja motivatsiooni, et jätkata töötamist suurema kindlustundega. Veel mulle meenuvad erinevad meie oma kooli tunnustused, kuid kõige liigutavam tunnustus minu jaoks oli, kui 2017. aastal ma sain „Tallinna 32. Keskkooli

Meie inimesed

VAIMUHOIDJA" tunnustuse. See on moraalselt andnud mulle palju.

Es-tu intéressé par une religion quelconque? Est-ce important pour toi et pourquoi?

Oui, je suis croyant et je suis protestant. C'est important pour moi d'être spirituellement stable et de ne penser qu'à faire du bien aux autres.

Oled Sa mõnest usust huvitatud olnud? Kas usk on sulle oluline ja miks?

Jah, ma olen usklik, ma olen protestant. Minu jaoks on oluline olla vaimselt stabiilne ja teha teistele vaid head.

Que penses-tu des élèves de notre école et des professeurs?

J'ai trouvé à l'école 32 un très bon collectif (élèves- professeurs-administration). C'est pourquoi je n'ai pas pu partir de ce lycée, parce que je craignais de ne pas avoir mieux ailleurs. Je remercie beaucoup mes premiers élèves de ce lycée, grâce à eux, je peux aujourd'hui parler un peu estonien. Notre école est pour moi comme une deuxième maison où je me sens bien.

Mida Sa arvad meie kooli õpilastest ja õpetajatest?

Ma olen 32. Keskkoolis leidnud väga hea töömeeskonna (õpilased, õpetajad ja muud töötajad). See on põhjus, miks ma pole saanud siit koolist lahkuda, sest ma olen kartnud, et ma ei leia mujal paremat. Ma väga tänan enda esimesi õpilasi, sest tänu neile ma oskan täna natuke eesti keelt rääkida. Meie kool on mulle nagu teine kodu, kus ma tunnen end hästi.

Est-ce facile de vivre loin de

*Tallinna 32. Keskkooli 45. juubeli kontsert
Foto: Kooli galerii*

ses origines et qu'est-ce qui te manque le plus?

C'est toujours difficile de vivre loin de ses origines mais quand on fait un choix, on rencontre toujours du positif et du négatif. Il faut faire avec pour pouvoir avancer. Ce qui me manque le plus c'est la chaleur, la joie de vivre ensemble, que m'apportent mes amis.

Kas on lihtne elada kaugel on juurtest? Mida Sa igatsed kõige rohkem?

Alati on oma juurtest kaugel raske elada, aga alati, kui teha valikuid, on neis midagi head ja midagi halba. Selleks, et edasi minna, on vaja sellega leppida. Kõige rohkem igatsen ma soojust, kooselamise rõõmu, mida on mulle andnud mu sõbrad.

“Aga alati, kui teha valikuid, on neis midagi head ja midagi halba. Selleks, et edasi minna, on vaja sellega leppida.”

Quel est ton plat préféré de ton pays d'origine?

Ça s'appelle „Saka-Saka“. Ce sont les feuilles de manioc préparées et associées au poisson ou à la viande.

Milline on Su päritolumaal lemmikroog?

Selle roa nimi on Saka-Saka. See on maniokilehed valmistatud ja serveeritud koos kala või lihaga.

Vu le contexte actuel, quel regard as-tu sur l'avenir du monde?

C'est compliqué le contexte de vie actuelle. Je pense que le monde a plus besoin de solidarité et de tolérance. Demain ne sera plus comme hier. Il faut à chaque fois s'adapter au contexte.

Millised on Su väljavaated maailma tuleviku osas praeguste olude valguses?

Praegune aeg on keeruline. Ma arvan, et maailmas on puudu solidaarsusest ja tolereerimisest. Homme ei saa olema, nagu oli eile. Pidevalt on vaja vastavalt olukorrale kohaneda.

Liivi Kõss: kolleegide tugi on meil väga-väga mõnus olnud

Kirke Mardim, 47.B

Liivi Kõss on Tallinna 32. Keskkooli matemaatikaõpetaja. Lisaks õpetajaametile on tal koolis muidki rolle. Ta võib olla kui õpilase teine ema või sõbranna, kes oskab hästi muresid kuulata, korrapidaja, kellele vastu ei hauguta, ning eelkõige suure südamega inimene, kelle kindlameelsust ja mõtteid siin majas austatakse.

Kui kaua oled olnud meie koolis õpetaja?

1997. aasta 1. septembrist saati.

Sa olid vahepeal ühe aasta meie koolist ära. Pidi ju olema mingi põhjus, miks otsustasid siiski tagasi tulla. Mis see oli?

No ütleme nii, et põhjus oli vist selles, et Maarja sai direktoriks ja minu ühe klassi õpilased käisid talle kogu aeg meelde tuletamas, et mind oleks aeg tagasi tuua, kuna nad nii kangesti igatsevad. Ega mul ei olnud 32. vastu midagi, lihtsalt too aeg tundus, et mida mul muud teha on, lähen lihtsalt mujale. Aga kuna ma olen selline lollakalt truu inimene, siis ma olin juba teise kooli öelnud, et ma lähen septembrist sinna. Minu jaoks oli see vaheaasta halb kogemus. Selles koolis (Tallinna 32. Keskkoolis) suhtutakse sinusse kui inimesse, sa ei ole mingi tööori, kellele öeldakse, et tee ära see tööloik, vaid sulle antakse väga palju vabadust. Ja meil on metsikult kihvtid kolleegid! Sa ei käi ju tegelikult tööl ainult üht tööjärku tegemas, see ongi si-

Õpetajate päev 2021
Foto: Adelle Ader 49.C

nu elu osa. Ägedad kolleegid, kellega sa hästi läbi saad, annab hästi palju juurde.

Miks matemaatika?

Matemaatika tuli väga kobamisi. Ma tegelikult arvasin, et ma lähen tööõpetust õppima, ja siis järsku 12. klassi lõpus ma mõtlesin ümber, et lähen matemaatikasse. Ja läksingi.

Kas aastast aastasse matemaatika selgitamine ei muutu tüütuks?

Matemaatika on kõige loovam aine üldse! Mida rohkem ta sulle selgeks saab, seda rohkem sa suudad vaadata asju erineva külje alt. See ei ole nii, et ma teen ainult nii ja nii, tegelikult saab mitut

moodi teha. Aga see, miks ta ära ei tüüta, on see, et nii palju uusi vahendeid, programme tuleb aina juurde. Usun, et matemaatika õpetamine on ajas ka muutunud. Ja sul on enesetäiendamise koht: sa oled juba piisavalt vana (*naerdes*), kõi-ke ei omanda enam nii kiiresti, aga ikkagi hambad ristis pusid ühest või teisest programmist läbi, et tuua lastele teistsuguseid näiteid. Õpilased on nii erinevad: see üks ja sama 10. klassi kursus ei ole kunagi samasugune. Õpetajal on nii mitmekesine töö, juba tänu inimestele.

“Matemaatika on kõige loovam aine üldse!”

Meie inimesed

Kui Sa poleks õpetaja, siis mis alal töotaksid?

Mu teine valik oleks olnud õigus-teaduskond.

Kas see on siiani ala, mis köidab?

Jah, ma arvan, kindlasti köidaks.

Kas tundub, et õpilased nautivad selles koolis käimist?

Kindlasti päris paljud, kes on mujalt tulnud ja kellega ma olen kokku puutunud, on nautinud ületulekut. See on selline raske küsimus, kui me oleme selle kooli-elu sees, siis kellele meeldib, on ju tore, et meeldib, aga on ka erandeid, kellele ei meeldi. Aga mulle meeldib! (*naerdes*)

Kas raskem on olla õpetaja põhikooli- või gümnaasiumi-õpilastele?

Praegusel hetkel kindlasti põhikooliõpilastele. Iga uus kümnes on raske: uue kollektiivi kokkukulamine, uute tulemine, need hetked peab üle elama. Aga lõpuks ikkagi gümnaasistidega saad rääkida nagu täiskasvanu täiskasvanuga. Põhikoolis pead mõnes klassis olema nagu politseinik.

Ehk meenub Sul mõni üllatav või veider hetk seoses õpilastega?

Meil on ju koridoris söömine keelatud, aga üks poiss sõi seal puuviljasalatit. Ma tegin noormehele märkuse, et meie koridoris ei sööda, mille peale võttis ta oma kausikesest viinamarja kahvli otsa ja pakkus, et äkki soovite ka (*naerdes*).

Ja väikestel ei ole ju kalkulaator tunnis lubatud, aga ikka teed mõned kalkulaatori õpetamise tunnid. Ütlesin neile, et kellel on kodus kalkulaator, siis võtku kaasa, mille peale üks tüdruk vaatas mulle si-

ralt suurte silmadega otsa ja küsis, et mis siis saab, kui direktor sellest teada saab (*naerdes*).

Millega Sina eelistad tegeleda koolivälisel ajal?

Tegelikult emaks olemine võtab päris suure aja, kuna me ikka tegeleme asjadega koos, eriti kui nad väiksed olid. Kui Georg (*poeg*) tegi veel sporti, siis ikka üle ühe nädalavahetuse kõik kulusid selle peale, et me käisime terve perega raja ääres, võistlused olid üle nädala. See, et ma nüüd õhtuti olen TalTechis, võtab samuti oma aja.

Millest tunned õpetajana enim rõõmu?

Õpilastest! Mõnel hetkel küll kakked ja oled vihane, aga tegelikult annavad nad hästi palju positiivset energiat tagasi. Kui meil oleks seal tunnis olnud selline lahenda-lahenda ehk tõine õhkkond, siis oleks päris igav olnud, aga kui sul on lahedad õpilased, kes vastavad sulle lahedalt, tekib sellest diskussioon ja siis on tegelikult kõigil rahulikum olla. Õhkkond peab olema meeldiv.

Kas on mõni hetk, mis on siin õpetamise ajast enim meelde jäänud?

Sellist konkreetset hetke võib-olla ei teagi, aga üks läbi aastate saadavad sind inimesed, õpilased. Ma arvan, et algusaastatel oli mul väga hea ja meeldiv tulla sellesse kooli, sest direktor Mari-Anna Puskar oli väga inimlik, oskas väga hästi vastu võtta, ja õppealajuhataja Krista Sillar oli alati hästi toetav, temalt sai kohutavalt palju tuge. Nii et mina ütlen, et noore õpetajana oli mul väga lihtne alustada. Samuti olid mul matemaatikutest väga tugevad kolleegid Malle Vakepea

ja Kadri Pensa, kelle poole ma võisin alati pöörduda, ükskõik mis murega. Ja sealt edaspidi ka, kolleegide, näiteks Heikki Silveti ja Helle Zimmeri tugi. Ja kui sul on kogu aeg olnud vanemad kolleegid ees, kelle juurde sa lähed murega ja kes toetavad, siis on kuidagi hästi lihtne sellest raskest seisust välja tulla. See kolleegide tugi on meil väga-väga mõnus olnud.

Kas Playboxidel osalesid juba alguses vabatahtlikult või pidi Sind keegi selleks pikemalt moosima?

Ma ei tea küll, et keegi väga moosima oleks pidanud. Kui ma olin klassijuhataja, siis ma vast olin alati nõus teiega kaasa tegema, kui te soovisite. Ma ei olnud see, et oleksin öelnud, et tulen ise, vaid see pidi alati teie poolt tulema. Ma arvan, et lapsed peaksid ise algatuse tegema, mitte õpetaja. Õpetajate kavades olen ma ka täiesti vabatahtlikult kaasa löönud, sel aastal lihtsalt jooksis see mitme muu asjaga kokku. Ma väga hea meelega võtan osa (*muheledes*).

2017. aasta põhikooli lõpuaktus
Foto: kooli galerii

Mis peitub Jana Einardi maalripintslite taga?

Taavi Tamme, 50.D

Kuidas Sa tunned end siin koolis? Kuidas Sa leidsid oma tee siia õpetajana?

Ma tunnen end hästi. Siin on väga meeldiv kollektiiv, toetav ja üksmeelne. Tulin siia viie aasta eest, kui meie kool sai 45-aastaseks. Kuna õppisin ka ise 32. keskkoolis ning olen ehte- ja moekunstnik, siis kutsuti mind osa võtma kooli sünnipäeva vilistlastööde näitusest. Koolikollektiivist ja kooli õhkkonnast jäi väga hea ning soe mulje. Kolm aastat hiljem, kui tööintervjuule tulin, tundsin, et see kool on koht, kus soovin kunstiopetajana töötada.

Mille poolest kool erineb sellest ajast, kui Sa käisid ise siin õpilasena?

Ma ei oska seda täpselt öelda, olin noor ja ajad olid teised. Ma tulin Kivimäe 10. Keskkoolist siia kooli 6. klassi ja samal sügisel alustasin õpinguid ka Kevade tänaval Laste Kunstikoolis. Kolmel öhtul nädalas käisin kunstikoolis ja kaks korda nädalas tantsutrennis. Kooli kõrval oli mul suur huvi kunsti ja tantsu vastu. Võrreldes sellega, milline on praegune kooli õhkkond, just mis puudutab õpilasi, õpetajaid ja kollektiivi, tunnen, et see on hoopis teistsugune. Meil oli mitmeid selliseid õpetajaid, kelle tunnis oli paljudel emotsionaalselt raske. Kooliaeg 80-ndatel oli mitmetahuline ja koolis oli palju nõukogude aja mõjutusi, ent samal ajal oli olemas ka see n-ö Eesti liikumine. See aeg

Jana Einard
Foto: erakogu

oli põnev meievanuste jaoks. Saime tegutseda nii klassi kui ka lennukaaslastega oma äranägemise järgi.

Mitmes lend Sa üldse olid?

Lõpetasin 1989. aastal. Ma käisin siin koolis 6.-11. klassis, kuna siis keskkool kestiski 11. klassi.

Kas siis olid ka erinevad õpesuunad?

Ei olnud suundasid, ent oli selline huvitav asi nagu õppetootmiskombinaat ehk ÕTK. Seal saime siis koos keskharidusega ka ameti, ent valik oli väike. Valikus oli autoremondilukksepp, tekstiil, õmblemine ja haljastus. Kui meie klassil üldse oli mingi suund, siis see oli sport. B-klass oli spordiklass, juba põhikoolis olime. Paljud klassikaaslased läksid TSIKi.

Miks just kunst? Kust sul see kunstihuvi tuli?

Päris väiksenä mul kunstihuvi ei olnudki. Lapsena sõitsin rattaga ja tegin sporti ja mängisin ja suhtlesin peamiselt naabruses elavate poistega ning üldse ei tegelenud kunstiga. Kui olin umbes 10-aastane, siis tuli kunstihuvi suhteliselt ootamatult. Hakkasin joonistama ning skulptuure tegema. Leidsin võimaluse ise voolida savist asju. Savi käisime mulle isaga autoga toomas Vääna-Jõesuust. 11-aastaselt otsustasin, et lähen Laste Kunstikooli katsetele. Vanematele üllatuseks sain ma heade tulemustega kunstikooli sisse. Kevade tänaval koolis olid hästi toredad ning inspireerivad õpetajad ning muusika- ja kunstihuvilised klassikaaslased. Nelja aastaga kunstikoolis vormus minus

Meie inimesed

soov minna edasi õppima ERKIsse. Esialgne eriala valik oli maal, kuid juhtus selline huvitav lugu, mis viis mind hoopis tekstiilini. Meil oli keskkoolis vaja valida üks eriala õppetootmiskombinaadis ja minu kindel soov oli valida autoremondilukksepp. Kui oli eriala valimine, siis selgus, et tüdrukud autoremondilukksepa ametit üldse valida ei saa. Tol hetkel ei olnud minu jaoks tekstiil eriala atraktiivne, ent kuna muud huvitavat valikus ei jäänud, siis valisin tekstiili. Koolilõpetades sain trükkija-tekstiilimaalija diplomi. Kui hakkasin valikut tegema ERKi kunstiülikooli (praguse EKA) jaoks, et millisele erialale astuda, siis mõtlesin, et võiks õppida ka huvitavaid tehnilisi oskusi. Kuna mul oli selleks ajaks tekkinud huvi siidimaali ja siiditrüki vastu, siis tundus tekstiili valik olevat kõige parem.

Kust Sa kunsti leidsid? Kust see tuli?

Ma arvan, et see on minuni jõudnud läbi suguvõsa. Emapoolne vanaema Aksella Kaar tegeles ka tekstiilikunsti ning skulptuuriga. Lisaks vanaemale on minu suguvõsas mitmeid loomingulisi inimesi ning kunstnikke. Minu ema on väga loominguline kokk. Kokaamet on ka väga loominguline elukutse. Isale on alati meeldinud puutöö, leiutamine ning kõik minu ideed said tänu isa leidlikkusele ja kaasaaitamisele teoks. Ka minu NARD ehtekollektsioonide loomise on ema oma hea kunstimaitse ning isa oma nõu ja jõuga abiks.

Kuidas jõudsid õpetajaks hakkamise ideeni? Miks just kunstiõpetajaks?

Pärast ülikooli töötasin disaine-

rina Äripäevas ning reklaamiagentuuris. Juba 24-aastaselt hakkasin osalema koolitajana täiskasvanute suve-, maali-, kompositsiooni- ja kunstilaagrites. Seal edasi hakati mind kutsuma valikainete õpetajaks, näiteks Waldorf koolidesse. Hakkasin õpetama moodi, tekstiili, maalimist ja materjaliõpetust. Kaheksa aastat tagasi läksin ma põhikohaga Tööstushariduskooli materjaliõpetuse õpetajana tööle ja tegutsesin seal neli aastat. Kunstiõpetaja kogemus ongi mul suvelaagritest, nii lastele kui ka täiskasvanutele. Viis aastat olen olnud Tallinn Reval Rotary klubi liige ja Päikeselaagri korraldustiimis, kus olen kunstipoole projektijuht, kelle ülesandeks on siis teha lastega kunstiteemalisi projekte suvelaagrites.

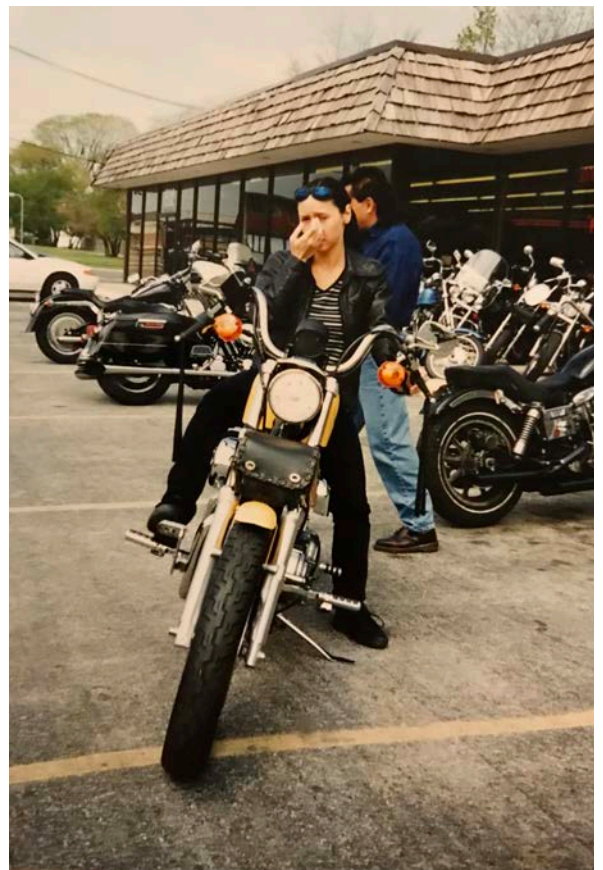
Millised on Su õpilased?

Õpilased on kõik toredad. 5.-6. klassidele oleks tore anda kaks tundi järjest kunstitundi. Paljudel sellises vanuses lastel on keeruline süveneda kunstiloomingusse nii lühikese aja jooksul, kui seda on 45 minutit. Minu jaoks oli just üllatav, et 5.-6. klassid tegid imeilusaid töid distantsõppe ajal Zoomis. Neil oli siis rahulikult aega terve nädal vabadel hetkedel oma kunstitööga tegeleda. Naudin väga ka põhikooli lõpuklasside ning gümnaasiumi noorte õpetamist.

Millal Sa siia õpetama tulid? Kas on erilisi mälestusi ka koolis oldud ajast õpilase või õpetajana?

Siia tulin õpetama kolm aastat tagasi. Kui ma siin õppisin, siis kõige toredam aeg oli maleva aeg. Malevas olin ma 1987. aastal. Malev oli hästi meelde jääv ja kuna ma olin kunstis hästi tegev, siis malevakevad möödus mul malevarõivaid ja maleva embleemi kujundades ja sellele mõeldes. Koolis enne lõpetamist sain ka kujundada meie lennu lõpusõrmuse. Sain hästi palju loominguliselt siin koolis tegutseda. Ehtekunsti huvi oli mul juba kooli ajal ja see, et sain teha meie lennusõrmuse kavandi, oli minu jaoks hea kogemus.

Kooliajast on veel see meeles, et Malle Vakepea oli mu klassi-

Jana Einard noorena
Foto: erakogu

juhataja ja mina olin meie klassi seinalehetoimetaja. Kunagi oli klassides selline amet nagu seinalehetoimetaja, kes ma siis olingi kõik need aastad. Need seinalehetoimetused olid küll sellised, mis tagantjärele tunduvad sellised lõbusad, kuna need teemad, mis pidime stendile panema, olid tihti sellised Nõukogude Liidu teemalised, aga aeg oli hoopis teistsugune. Kui ma tegin kooli 9. mai teemalise (st võidupüha, Nõukogude Liidu võit natsliku Saksamaa üle) seinalehe näiteks, siis me pärast kooli tegime juba sinimustvalgeid kõrvarõngaid. See oli huvitav aeg.

Aga praegu õpetajana? Kas on ka erilisi mälestusi või hetki?

Jaa, mulle väga meeldivad just valikained ja need hetked, kui just need õpilased, kes on öelnud, et nad ei oska joonistada, valivad valikaineiks kunstitehnika või moedisaini. Neil on tekkinud lootus, huvi, et kui ma praktiseerin, harjutan ja kui saan aru, kuidas seda teha, siis tulebki välja. See on ka tore, kui uurimistööks valitakse huvitav kunstiteema. Neid töid, mis on kunstiga seotud, on alati huvitav juhendada.

On Sul mingeid hobbisid, mis ei ole kunstiga seotud?

On. Umbes 25 aastat tagasi tekkis huvi idamaiste võitluskunstide vastu. 90-ndatel hakkasin tegelema Taiji'ga, just selle võitluspoolega, ja siis lisaks ka QiGong'iga. Sealt edasi

mind kutsuti teraapiakeskusesse tegema teraapiat, just Taiji'd ja QiGongi täiskasvanutele. Sealt liikusingi sellele n-õ teraapia teele. Sain aru, et lisaks liikumisteraapiale on vaja toetada inimest n-õ psühholoogiliselt. Olen õppinud aroomiteraapiat, ajurvedat, teeta teraapiat ning geobioloogiat. Viimased kaks teist aastat olen tegelenud konstellatsioonimeetodiga ja olen sellest teraapiavormist endiselt vaimustunud. Paari nädala eest lõpetasin kahe ja poole aastased õpingud konstellooride koolis perekonstellöör-terapeudina. Olen ka Eesti Professionaalsete Konstellooride Assotsiatsiooni liige ning jätkan õpinguid ärikonstellöörina.

Merike Leitmäe: Inimesi toetab tohutult kultuur, loodus ja inimsuhted - kolm tuge siin elus

Kerttu Saagpakk, 49.D

Kes ei teaks meie alati säravat raamatukogu Merikest, tema soe tervitus ja siiras olek toovad igale raamatukokku sisenejale naeratuse näole. Ta tõesti on meie kooli vaimuhoidja. Kuid kas teadsid, et Merikese näol on ka tegu 32. keskkooli vilistlasega, täpsemalt lausa 3. lennu teatriklassi õpilasega? On Sul aimu millest ta unistab või mis muusikat kuulab?

Kelleks Sa väiksenähtsena tahtsid saada?

Ikka lastearstiks. Mulle on terve elu väiksed lapsed meeldinud.

Ega ma muidu siin ei töötaks, olen suur lastelemb. Me elasime ühes Järvamaa alevikus ja siis oli nii, et kõik külakoerad olid minu venna koerad, ja kõik külalapsed minu lapsed. Ma ei saanud lastearstiks, sest kardan verd, ja ikka minestamiseni, mitte niisama, naljaviluks. Kui ikka noaga näppu löikan, siis kukun maha ka.

Miks just XXXII?

See oli selline aeg, kus maal olla ei olnud *in*. Toimus linnastumine: ikka linna, linna... noh nagu Tšehhovi "Kolmes ões" see "Moskvasse, Moskvasse,

Autor: Eva-Liisa Siitam

Meie inimesed

Moskvasse...". Selline kool, kus on teatriõpetus... taevake, kui seda võimalust ka ära ei kasuta siin ilmas, mida siis veel? Mooni 100! See oli täitsa maagiline aadress. Ma sõitsin taksoga siia ukse ette, no oli ikka vägev küll. Aga ma olen maast madalast nii teatri sees olnud. Mu ema on küll meedik, aga suur luule- ja teatrihuviline. Kõik reede õhtud olen ma teleka ees istunud ja teatrietendusi vaadanud, käinud ema etendustel... ta mängis küla kultuurimajas primadonnade osi, luges valimiste päeval luuletusi, hambaarst mängis klaveril taustaks Tšaikovskit ja... oh, tead, see on ikka nii naljakas, millise vaesuse keskel oli niisugune tahtmine kõrgustesse pürgida.

“Selline kool, kus on teatriõpetus... taevake, kui seda võimalust ka ära ei kasuta siin ilmas, mida siis veel? Mooni 100! See oli täitsa maagiline aadress.”

Meenuta teatriklassi sisseastumiskatseid.

Mina olin läbi ja lõhki korraliku tunnistusega, Harri Kelder vaatas seda. Katsetel lugesin “Tulipunast vihmavarju”. Klassika peab ikka olema! Kuna olin just koolis “Lumekuningannas” printsessi mänginud, siis öeldi mulle, et siin on hobune, kelleks oli üks esimese lennu noormees. Mina andsin piitsa, tegime galoppi seal... Näitleja-meisterlikkus oli ikka küll väga tobe. Ma komisjonist kedagi muud ei mäleta, sest see Kelder oli lihtsalt nii karmi olekuga: tema suitsulõhn, need tungivad silmad... Kui sa juba teda näed, siis teisi enam ei näegi.

Räägi keskkooliajast mõni ere seik.

No kui ma panen silmad kinni ja hakkan mõtlema, siis ikkagi näen Sirje Raudsiku teatritunde. Ta näitles ja kirjeldas kogu kehaga. Milvi Pedaku kirjandustunnid ka. Ja Moskvase ekskursioonil käisime! Klassikaaslased ikka tegid sellist kino sügaval vene ajal, 1970ndad eks. Ma ei tea, mis Andrusel seljas oli, aga ma Eppu mäletan täpselt: karakul kasukas, Haapsalu sallist tehtud uhke turban. Nad olid nihuke paar! Läksid Turisti hotelli, mis oli KGB-de ja igasuguste kontrollide poolt nii valvatud, rääkisid seal inglise keelt. See oleks võinud lõppeda käed raudus, aga nad täitsa mängisid välja, teatriklass ikka! Ja näiteks Ats Joorits. Meie ajal käisid kõik ülikondades ja Ats nägi välja nagu 20-aastane, siis ta ostis siit kõrvalt ABC poest õlut ja tõi poistele. Keegi ei tulnud selle pealegi, et küsida temalt dokumenti. Ma ju ei teadnud, kuidas see teatriõpetus siin koolis finiši

leidis, aga kooli juubeliraamatus on kirjutatud, et leiti lava tagant pudeleid ja päeva pealt lõpetati ära. Ei tea, kuidas see võis küll Sirjele mõjuda....

Kuidas Sa siia tööle sattusid?

Pärast keskkooli läksin psühholoogiat õppima. Õpetaja Viirese psühholoogiatunnid mulle nii meeldisid ja küsimusi oli õhus palju, läksin nendele vastust otsima. Aga supervisiooni ei õpetatud tol ajal: ma tahtsin maailma parandada küll, kuid sain aru, et ma ei ole selleks piisavalt tugev tüüp. Töötades sotsioloogina, sain ühel päeval telefonikõne, et siia raamatukogusse otsitakse juurde

teist inimest. Üksinda mulle töötada ei meeldi, nii et praegune situatsioon pole mulle üldse meelt mööda. Aga noh, mul on palju abilisi. See kool on nii suur, et pole mitte ühtegi õpetajat, kellel poleks oma *fan club*'i. Isegi igal koristajal, administraatoril, kokatädil... õpilasedki pole ilma! Ma ei ole üks, aga on probleeme, mida ei ole kellegagi arutada, siis oligi hea, et mind võeti teiseks. 2002. aastal mindi üle RIKSile, kõik raamatud ja õpikud oli vaja sisestada arvutisse.

Kas Lavakas ei tulnud pärast keskkooli lõpetamist mõttesse?

Ei, ei... Kui inimene kasvab ja saab suureks, tead, kuidas ta muutub! Algkoolis ma laulsin solisti, lugesin luuletusi, näidendites mängisin kõige uhkemaid printsesse... Aga kui ma tuln siia, siis see oli kõrgelt kukkumine. Maailm läks järsku nii suureks ja ma tundsin, et ma kohe kuhugi ei kõlba. Aga see on väga hea, näitas koha kätte: sain aru, et näitlemine pole minu rida, ma pean otsima midagi muud. Aga kui palju ma siit koolist sain kihvte kaaslasid ja sõbrannasid kogu eluks! Me hoidsime pöialt, et Vaarik ja Lõhmuste ikka sisse saaks. Noh, need, kes ägedad on. Sest need paistavad välja, ka praegu. Kuigi nüüd on läinud konkurents nii suureks, et on palju raskem kui meie ajal. Näitlejad ju ise ütlevad, et neid on palju ja on mure elus olemise pärast. Paneb mõtlema, et kas tasubki seda õppida. Sa paned ju tegelikult ennast letile. Näitlejatöö on ikka väga tõsine asi. Selles ei ole midagi kerget.

Mis rõõmustab Sind raamatukogus töötamise juures enim?

See, millest ma olen unistanud – töö noorte ja lastega! Issand

jumal, mu süda kuulub ju ikka karvastele ja sulelistele – teatriklassidele! See, kui koolis on ettelugemispäev ja pärast teksti lugemist keegi võtab selle raamatu! Üks kaheteistkümnendik hakkas Jack Londonit lugema! Ma olin nagu kõrvust tõstetud! Etteantud lõik, mis ta ette luges, oli inspireeriv. Ma nii tahan, et igaüks leiaks siit midagi. See on mu elutöö. Tegelikult on lugemisel ka oma maitse, nagu muusikagagi. Õeldakse, et kuula Mozartit, aga ta ei taha, tahaks hoopis Trad. Attack!-i Raamatutega on samamoodi: õpetaja käsib midagi lugeda, aga sulle sobib hoopis miski muu. Sind kõnetavat on ju nii raske leida, raamatupoed on maast laeni raamatuid täis.

Mis on meie koolis hästi? Mis võiks veel paremini olla?

Selle kooli viga on tema suurus. Paljud võivad siin anonüümseks jääda nii õpetaja kui ka õpilasena, noh et nad ei leia oma kohta. No vot ongi, suurusel on kaks asja: nagu ma ütlesin Sulle, et igaüks saab fänni, aga samas tihtipeale tulevad kaheteistkümnendikud enne oma võrratut tutipidu raamatuid ära andma ja siis ma avastan, et mul on ikkagi kolme aastaga mõni nägu jäänud vaateväljast välja. Minul, kellel on super nägudemälu! Võiks ju ikka olla nii, et omad lapsed on ikka tõesti omad, eks?

Mis on Sinu läbi aegade lemmikraamat?

Nooruses ikka Remarque. Praegu elulood. Sellised, kus küpses eas inimene kirjutab iseendast, vot need juba on midagi. Näiteks Käbi Laretei, Debora Vaarandi, Chaplin. Need annavad elutarkust. Doris Kareva on minuealine, me oleme

Raamatute kinkimine Oma kooli päeval 2018
Foto: kooli galerii

koos ülikoolis õppinud, ühes arstipunktis järjekordades seisnud ja paljud teemad, mis on temal, on ka minul. Nii hea, kui sul on üks kaasaegne, hea autor, kellega läbid kahekümnendaid, kolmekümnendaid, neljakümnendaid ja viiekümnendaid ja...

Mis muusikat Sa kuulad?

Ma olen kvaliteetne kõigesööja. Mulle meeldib bluus kohutavalt, džäss... Rääkimata siis muidugi Brahmsist, Beethovenist ja muidugi Chopini klaveriprelüüdidest. Kui see koht töötab (*paneb käe südame kohale*) muusika loomise ajal, siis võid ju ükskõik kelle laule kuulata. Ma ütlen alati, et inimesi toetab tohutult kultuur, loodus ja inimsuhted - kolm asja, mille peal püsib kõik püsti. Ma ei kujutaks ette inimkonda ilma muusikata. No see oleks täiesti õudus ruudus!

“Ma ei kujutaks ette inimkonda ilma muusikata. No see oleks täiesti õudus ruudus!”

Mida soovid elu jooksul kindlasti veel kogeda?

Suvel saab kaks aastat sellest, kui ma sain lõpuks vanaemaks. Ma olin seda hetke nii kaua oodanud, kaua ma neid teiste lapsi ikka kaisutan... Heaks vanaemaks tahaks kasvada. Ma tahtsin juba 10 aastat tagasi, oleksin siis natukene kabe-dam olnud. Aga väarikas vanaema tahaksin olla ja kõigega toime tulla, see on minu unistus. Ikka teatris ja kontsertidel käia ja palju looduses olla. Et need kolm: head inimsuhted, kultuur ja loodus toetaksid ja kannaksid mind elus edasi.

Kas Sa elad metsas?

Keemia tänaval, kaks peatust siit edasi. Aga muidugi mul on oma aiake Ohtu mõisa juures. Seal isegi toimuvad etendused, igal suvel ma mõne katsun ära vaadata. Mõisa tallid ja karjaaiad kuulusid mu mehe emale, aga nad küüditati sealt ning nüüd on nii palju tagastatud. Isegi see, kus mängimise ja näitlejate riietumise koht

Meie inimesed

seal mõisas praegu on, kuulus siis minu mehe sugulastele. Jah, seal on mul aiake, kus kasvatan oma lillekesi. Need, mis seal õpetajate toa koridoris seinal on... see pilt ei ole nii lihtne, kui ta paistab: eelmisel suvel möödus mul 50 aastat kirjavahetusest Ida-Saksa sõbrannaga, ma olin 5. klassis, kui me hakkasime kirjutama ja selle pildi ma tegin meie tutvuse juubelpildiks, nii et mina oleks nagu see pruudisõlg ja saksa sõbranna sümboliseeriks minu elus päikest, päevalille.

Terved 50 aastat olete kirjutanud?

Jah, siimaani. Muidugi, tema on sakslase täpsusega, nii truu sõber. Ülikooli ajal oli vahest nii, et ta saatis mulle kolm-neli kirja ja mitte mingit vastust minult. Tänu temale me ikka kirjutame. Ülikoolis, 1979, sain ma esimest korda maailma, talle külla minna ja kuu aega seal elada. Kui Berliini sisse sõitsime, siis millised loosungid seal olid, nii palju punast! Kui nad kuulsid, et meil on Burdad raamatukogus, pidid kõik laua alla kukkuma. Meil tundus nii palju vabam kui seal. Ja Stasi saba sain kohe endale külge, mitte ükski minu kiri ei jõudnud koju. Esimesest päevast saatsin koju kirju ja augusti jooksul saadetud kirjad hakkasid alles oktoobris kohale jõudma. Ma ei tea, mida nad arvasid, et mis kuhu ma sihuke olen. Sakslased isegi ütlesid: "Issand! "Merike" - see nimi kõlab ju nagu Ameerika!".

Mis raamat Sul praegu pooleli on?

Ma just sain läbi Önnepalu ja Kaplinski raamatu "Vaimu paik". Aga nüüd pärast seda... No sa ei usu seda! Ma olen väga agar Viivi

Luige lugeja, ma võtsin uuesti "Seitsmenda rahukevade". Tahtsin teada, mis tunne on kevadel seda raamatut lugeda ja veel praegusel sõjaajal... Aga kui Önnepalu ei oleks eesti maastikul, siis sellest oleks väga kurb. Mind ju ei huvita lugemise puhul see, mis juhtub, vaid see tunde toon, mis tekib, kui loen teksti. Ma olen täitsa imelik selles suhtes. Ära seda kirjuta.

Kuidas on õpilaste lugemusaastatega muutunud?

Mina arvan, et on nii, nagu on alati olnud: on neid, kes loevad, ja neid, kes ei loe. Sellest on tehtud nii kohutavalt suur number, aga lihtsalt inimese aja röövib praegu ära tehnika. Kõigil ei ole seda enesedistsipliini ja infoajastul on nii raske ennast kehtestada selles infohulgas, mis peale tuleb. Eks hästi palju oleneb kodust: kui ikka kodudes loetakse, siis loetakse, aga kui ema-isa krutivad telekapulti või istuvad arvutis...

Siin ei saa lapsi küll süüdistada. Kahju muidugi on, sest eks sõnavara ja mõt-

tesügavus natukene kannatab. Minu arust on see hull, et noored ka ajalehti ei loe! Väga harva keegi avab raamatukogus värsket Postimehe...

Mis on Sinu nime lugu?

Mul on vend Urmas. Üsna tõenäoline, et selle Hindrey raamatu "Merike ja Urmas" järgi. Mul on sõbranna Merike, kelle vend on ka Urmas. Sellised paarid olid siis hästi moes. Urmas Alendril oli see Hindrey raamat isegi siis kaasas, kui Estonia põhja läks. Varasemalt kõigil ei olnud telefone: mu onul sündis tütar Merike jaanuaris ja mina sündisin juunis. Kui vennad ükskord sügisel kokku said, siis selgus, et on kaks Arva Merikest. Aga ma ise mõtlen, et mulle väga meeldib meri, ma oleksin võinud lausa Mereke olla. Ju siis ema-isa taipasid midagi õigesti. Mul on Stroomi randa 10 minutit, vahest torman sinna enne päikeseloojangut.

"No sa ei usu seda! Ma olen väga agar Viivi Luige lugeja, ma võtsin uuesti "Seitsmenda rahukevade". "

Raamatute kinkimine Oma kooli päeval 2018
Foto: kooli galerii

Samad sõnad, sama viis: “Ma käisin 32.kk ja nüüd õpin TÜVKA-s”

Iris Purge, 45.B

Tallinna 32. Keskkool on olnud minuga üle poole mu elu. 12 aastat samas majas, nähes paljusid õpetajaid, õpilasi, sündmusi. Nüüd olen ma teises koolis, mis asub teises linnas, seal õpetatakse teistsuguseid asju, kuid paljud inimesed ja õhkkond on sama. Ma jätkasin oma kooliteed Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemias (TÜVKA). Peale minu on sinna kooli veel nii mõnigi 32.kk-st läinud. Mis meid sinna tõmbab?

Mina alustasin oma kooliteed 2006. aastal. Vanemad valisid selle kooli mulle, sest Tallinna 32. Keskkool asus meie kodu lähedal. Põhikooli lõpetades ei proovinudki ma kuhugi mujale sisse saada, sest teadsin, et tahan kindlalt jätkata enda koolis. Nooremana arvasin, et lähen teatriklassi, sest mulle väga meeldis teatris käia ning eks ka mina unistasin näitlejaametist. Mida vanemaks sain, seda rohkem adusin, et mulle ei meeldi laval olla ja hakkasin teisi suundasid vaatama.

Gümnaasiumis sattusin ma majandus-keskkonna klassi, sest läksin lihtsalt klassiõega kaasa selle suuna demotundi ja nii mind ära võlutigi. Olin oma humanitaarsete huvidega reaalinimeste seas nagu pruunkaru liustikul. Samas ma ei kahetse üldse. Mulle väga meeldisid meie suunaained, tänu neile olen pärast gümnaasiumi lõppu nii mõnegi asja lihtsamalt tehtud saanud. Põhikooli lõpus hakkasin uurima

*Iris Purge
Foto: erakogu*

ka teiste teatris olevate rollide kohta. Ma teadsin, et Viljandi Kultuuriakadeemias õpetatakse lisaks näitlejatele ja lavastajatele ka lavataguseid jõude. Tänu sellele ja oma uurimistöole jõudsin visuaaltehnoloogia õppekavani, mille üks eriala on valguskujundaja. Ma olen pigem kärsitu inimene ja ühe asja juurde väga kauaks ei jää, kuid see eriala jäi minuga kuni keskkooli lõpuni. Abituuriumi lõpus hakati ikka küsima, et kuhu edasi, mille peale enamus minu klassikaaslastest vastas Tallinna Tehnikaülikool või Tallinna Ülikool, kuid mina ütlesin, et TÜVKA. Selleks ajaks olid sinna juba läinud ka mõned aastad varem lõpetanud ehk tee minu jaoks oli rajatud. Ka minu eesti keele õpetaja päris, et mis teid

kõiki sinna tõmbab. Sel hetkel ma vastust ei teadnud. Mina tahtsin sinna minna, sest see oli ainuke kool, kus minu soovitud eriala õpetatakse.

Kooli sisse saades ja teiste oma õppekava inimestega tutvudes avastasin, et 32.kk-st on veel mõnigi inimene visuaaltehnoloog. Ka minu kursusekaaslased, kuulates mitme inimese suust, et nad on just sellest samast koolist, olid imestunud, kuidas meid saab samast kohast nii palju olla. Ka mina mõtlen selle peale. Iga sügis tuleb jälle Viljandi peresse juurde mõni 32.kk-st. Miks ja kuidas nad selle tee üles leiavad?

Võiks ju arvata, et teatriklassist lähed edasi näitlejaks õppima, see oleks ju loogiline valik. Neid näiteid on ka kõige rohkem. Samas

Meie inimesed

on sealt suunast tulnud ka teistele erialadele nagu näiteks tantsukunst ja visuaaltehnoloogia, mis ka etenduskunstidega seotud, aga ka teistesse TÜVKA osakondadesse muusika või kultuurhariduse erialadele. Samuti ei saa tähelepanuta jätta teisi meie kooli õppesuundasid, sest mina ei ole ainus mitteteatrilikas Viljandis, ka ülejäänud neljast meie kooli suunast on siin inimesi.

“See on kultuurikool, mis laseb edasi tegeleda nende huvidega, millega juba 32.kk aegadel tegeletud sai.”

Kui ma keskkoolis käisin, ei reklaamitud TÜVKAt kui edasiõppimisvõimalust. Sama asja on maininud ka teised, kes on kultuuriakadeemiasse edasi tulnud õppima. Nad teadsid, et see kool on olemas, ja on omal initsiatiivil järgmise sammu astunud. Pigem on TÜVKA juhuslikult inimeste eluteele sattunud või olnud paratamatu valik. See on kultuurikool, mis laseb edasi tegeleda nende huvidega, millega juba 32.kk aegadel tegeletud sai. Üsna paljud Viljandis jätkajad on olnud seotud Aktiiviga. Kui meeldib organiseerida ja luua, oleks hea minna edasi õppi-ma kultuurikorraldust või huvijuhtimist.

Nii mulle kui ka teistele TÜVKAs jätkajatele on olnud eeskujuks huvijuht Kristel Kubber, kes on sellest koolist alati soojalt rääkinud. See ühtne pere, mis tekib kõigi koolikaaslaste vahel, kus kõik teavad kõiki ja pole mingi probleem endale mingisse projekti abilise leida, tundus minu jaoks alguses uskumatu. Ma pean ennast

küll pigem ekstraverdiks, kuid võõraste inimestega ma naljalt suhtlema ei lähe.

Oma esimesel koolipäeval Viljandis mõtlesin, et kuidas küll sõpru leida. Mina läksin Viljandisse nii, et teadsin koolist mõningaid inimesi, kuid oma lennust mitte kedagi. Meie kursus hoidis kokku aga esimesest peost alates. Me hakkasime üksteise pool istumas käimas, seda iganädalaselt ka tudengite lemmikbaaris Romaanis, kuni novembri külmade ilmadeni välja. Kuna esimesel aastal on ka palju üldaineid koos lennuga, siis sain tuttavaks ka teiste

erialade inimestega, kes samuti mulle olulisteks said.

Samas mitte kõik 32.kk inimesed ei ole kohe TÜVKAs vaimustuses. Mõne jaoks tundub see suur pere, üks kogukond ja ühtne armastus väga imal ning mõttetult tarbetu. Pigem nagu koht, kus parema puudumisel pool aastakest oma aega veeta. Lõpuks murduvad aga nemadki. Harjuvad ära ja isegi lõpetavad nominaalajaga või lähevad teisele ringile.

TÜVKAs päriselt saabki kogukonna terveks eluks. Kui olla vähegi aktiivne ja avatud erinevatele pakkumistele juba kooli ajal ning teha oma tööd hästi, siis võib kindel olla, et seda peetakse meeles ka tulevikus. Meil, visuaaltehnoloogide hulgas on kogukond veel tugevam. Pole vahet, millal koolis õppinud oled, kui selgub, et oled visuaal, on tundideks jutuline garanteeritud. Nii olengi ma paljude oma eelkäijatega nüüdseks heades sõpradeks saanud.

Minu Kultuuriakadeemia teekond hakkab selleks korraks läbi saama.

Juba esimesest semestrist alates olen ma kindel olnud, et see on minu jaoks õige kool. Mulle kindlasti poleks meeldinud klassikalises mõttes üli-koolis, kus loengud tähendavad auditooriumis istumist ja konspekti kirjutamist. Valguskujundust õppides olen saanud käia väga palju praktikatel, õppida loomingulisi aineid nagu kompositsioon, lavakujundus, joonistamine ja teha selle kõrvalt ka õppekavaväliseid projekte. Ka mina olen istunud klassis ja tudeerinud ajalugu, filosoofiat, sotsioloogiat, kuid see tasakaal teoreetiliste ja praktiliste ainete vahel on olnud balansis.

Miks siis ikkagi nii paljud 32.kk-st Viljandi Kultuuriakadeemiasse satuvad? Mõni tuleb eriala, mõni linna ja kogukonna, mõni vaibi, mõni sõprade pärast. Ühe jaoks on see teadlik valik ja teisele elu juhuslik keerdkäik. 32.kk saab õppida ja huvitegevust korruga teha, TÜVKAs samamoodi. See on boheemlaste ülikool, kus saab kõrghariduse, aga ka oskused ja kontaktid tulevikuks. Kui 32.kk on õppimiskallakuga huvikool, siis TÜVKA on akadeemiline ametikool.

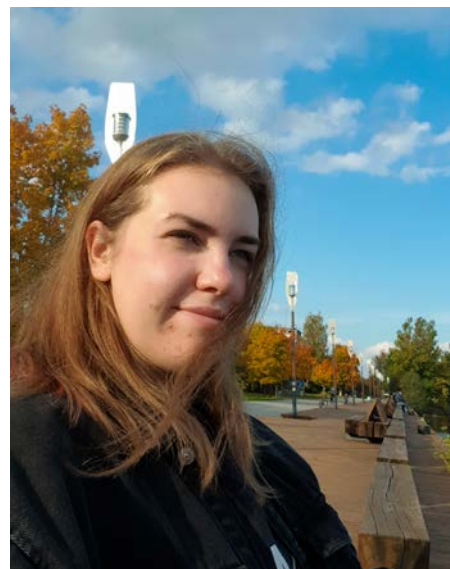

Foto: erakogu

Kas purunenud armastus vabandab reeglite rikkumist?

Liisbet Urba, 49.D

Ilmselt on nii mõnigi 32. Keskkooli juurtega filmigurmaan aastaid kaasa elanud 44. lennu Meel Paliale ja Urmet Piilingu esimese täispika mängufilmi “Kiik, kirves ja igavese armastuse puu” valmimisele. Lõpuks on ootamine vilja kandnud ning kinolinadel saab kunstiteost näha juba 25. märtsist. Filmi esilinastus toimus PÖFF-i raames 24. novembril 2021. Peaosades mängivad Urmet Piiling, Herman Pihlak, Pirte Laura Lember ja filmi kestvus on kokku üks tund ja kakskümmend kaks minutit.

Kinosaali sisenedes märkasid mitmeidki tuttavaid nägusid meie kooli erinevatest lendudest, ka õpetajad oli esindatud ning pole liialdus öelda, et välja müüdnud saalis enamust istekohtadest oli hõivanud just kolmekümne teise rahvas. Antud seansi algus hilines kümme minutit, sest inimesi voo- ris iga sekundiga aina juurde. Olen enam kui kindel, et hoolimata kinosaali ülerahvastusest, jäi vaatajatele sellegipoolest meelde jääv filmielamus.

“Kiik, kirves ja igavese armastuse puu” räägib loo automehaanikuna töötava noormehe pikaaegse suhte lagunemisest ja tema soovist kõik neiuga seonduv kustutada. Samaaegselt on peategelase heal sõbral käsil ülikoolikatsed filmin- duse erialale, kooli sissesaamiseks peab ta aga esitama tasemel dokumentaalfilmi. Spontaanse ideena otsustavad semud ette võtta reisi Lõuna-Eestisse, kus saaks kaks kärbest ühe hoobiga löödud:

Foto: Tallifornia

murtud südamega poiss saaks maha võtta neuu nimega graveeritud puu ja tulevasel filmitudengil oleks võimalus teha dokumentaal Eesti suurimast sipelgapesast. Impulsiivse tegevuse kiirel elluviimisel ununeb ettevalmistus ning seetõttu satuvad tegelased erinevatesse sekeldustesse, millest lõpuks ikkagi välja rabeletakse.

Antud linatesos võib tähelepanelik vaataja märgata, et filmis on rohkelt sarnaseid detaile autorite varasemate lühifilmidega, näiteks punane auto ja mootorratas leidsid kasutust ka teoses “Tüdruk punases Golfis.” Meel Paliale loomingut jälgides kerkib esile üpriski spetsiifiline käekiri, milles on isikupära ning äratundmisrõõm. Filmis kujutatava ajastu kohta küsides vastasid autorid muheledes, et ega kindlat ajajärku nad polegi välja mõelnud, pigem on tegu fiktsionaalse “hipsterite paralleeluniversumiga”. Kiitust väärivad ekraniseeringus kasutatud autod ja esemed, mille hankimine näis küllaltki keeruline, sest rekvisiidid nagu sinine GAZ-

24 Volga ei ole igapäevases elus enam kergesti kättesaadavad. Võrreldes noormeeste varasemate lühifilmidega, oli uudne tuntud Eesti näitlejate kaasamine. Filmis astuvad üles Andrus Vaarik, Marko Matvere, Egon Nuter, Jan Uuspõld ja paljud teised.

Kokkuvõttes tunnen suurt rõõmu lahkete inimeste üle, kes Hooandjas noortesse filmitegijatesse uskusid. Olen veendunud, et nende ootused said mitmekordselt ületatud. Filmiga tutvudes soovitan soojalt end kursi viia Meel Paliale ja Urmet Piilingu varasemate linatesostega, sest see aitab paremini aimu saada autorite käekirjast, lisaks loob elevust korduvate detailide märkamine. Linatesos oli visuaalselt väga nauditav ja läbimõeldud, äratundmisrõõmu lisasid hetked, kui ekraanil mõnd tuttavat inimest näha sai. Kuigi mõningatel hetkedel oli süžee kohati etteaimatav, ei mõjunud ükski koht igavalt, kogu filmi vältel kostus saalist naeruturtsatusi ning publiku tähelepanu ei hajunud hetkekski.

XI.XI.XI

Andreas Jurjev, 47.C

kõik kumiseb
olenemata sellest,
et laiub täisvaikus
kõige vaiksem aeg -
südatalve kesköine
täiskuu saatel
lumevaiba peegelduses
laiuv vaikus
ei ühtki häält,
kuid
kõik kumiseb

kumiseb vast
mu pea siis,
kuid mul puudub aim
sest kumin kuuldu vaid mulle
ja kumin kuuldu mulle enesekeskis,
kuid kumin lõppeb
ning mulle jääb teadmata
kas kumin kuuldu
vaid mulle
või saatis selle tee

India Maria Emilia Kiisler, 48.C

Kaimar Tauri Tamm, 47.C

Geelika Mölder, 46.C

südatalve kesköö

Andreas Jurjev, 47.C

võib-olla
kuuldus see tõesti
vaid mulle,
kuid miks just
mulle
kas oli see juhus
ehk oli see saatus
sattusin ma vast kogemata sellesse olukorda
või olin just mina sinna hetke valitud sattuma
välja valitud kuu enese poolt
ei tea

I see fire - Eva Liisa Rebane, 49.C

Maribel Uusmaa, 50.D

Geelika Mölder, 46.C

VI (vaikus enne Reijo Roos, 49.C

istun, ootan. ootan, et saabuks liikumine. saabu!
universum võiks teha mõne otsuse minu eest. või
ta võiks keerata yhe käki kokku, mis muudaks
mängukaarte ja mängu seisu.

mul on ainult trumbid, mida käia. ja kardan, et
uued kaardid tõmbavad mu auku. tõmbavad
mu kindla kaotuse rajale just siis, kui mäng
hakkab ilmet võtma.

istun, ootan. äkki tahate mind passida, nii
umbes kaheksa vooru? trumpide otsas on
ju nii hea istuda.

Kaimar Tauri Tamm, 47.C

VII tormi!) Reijo Roos, 49.C

olgu, minek.
trumbid käiku,
tuled kustu,
mängu!

Huvitavad leiud koolilehe ajaloost

Oliver Kiisk, 51.B

Meie kool ja kooli ajaleht on käinud käsikäes juba pikka aega. See ajaleht on vanem kui mitmed meie kooli õpilased. Ajalehe nime on korduvalt muudetud, kõige hiljutisem muutus oli aastal 2021, kui nimeks sai Kiilitaja. Kunagi oli isegi mitmete Mustamäe koolide ühisleht, kus ka meie kool mängis suurt rolli. Paljudel tänapäeva meie kooli õpilastel pole õrna aimugi, mis võis kunagi koolis toimuda ja mis õhkkond siin valitses.

Kiilitaja toimetuse sai enda valdusse mõneks ajaks vanad kooli ajalehed, et uurida, mis huvitavat kunagi koolis toimus. Küll oli neis paberlehtedes juttu nii e-koolist kui kooli medõe kadumisest ja kooliõpilaste stiilist. Huvitavaid ja üllatusterohkeid lugusid oli palju. Siia oleme välja valinud mõned pilku-püüdvamad:

Nagu teada, siis koolilehe ajalugu on olnud pikk. Koroonakriisi alguses ehk 2020 kevadel tekkis meie koolile täitsa enda blogi. Kuid paberlehed olid ja on tänapäevani. Kunagise paberlehe müügiga seoses juhtus üks väga suur müsteerium:

VERSUSELT varastati 700 krooni!
3. märtsil avastasid VERSUSE toimetuse liikmed, et rahakassast on kadunud 710 krooni koolilehe raha. Laupäeval tulid VERSUSE kujundajad ja peatoimetaja lehte tegema. Kui piltide ilmutamiseks raha oli vaja, avastati, et kassa on tühi ning kõik paberraha kadunud. "Selle raha eest pidi VERSUS trükikotta minema," ütleb peatoimetaja. Toimetus alustas juurdlust. Tehti kindlaks, et raha on kadunud vahe-

mikus 19.-28. veebruar. "Ma ei julge nüüd oma kabinetis enam asju hoida," räägib ehmunud huvijuht Siiri Ernesaks, "me peame ju seda inimest tundma!"

Kuna 10 päeva on täiesti kaotsi läinud ja sellest ajast keegi midagi ei mäleta, on varaste tabamine üsna ebatõenäoline. Kurvaks teeb asjaolu, et raha võttis keegi, keda me teame, keegi, kes on käinud lähiajal Siiri Ernesaksa kabinetis. Võõras see ju olla ei saa. Pealegi ei paistnud VERSUSE rahakassa üldse silma, nii et varas pidi selle asukohta teadma. Lollus oli raha huvijuhi kabinetis hoida, nüüdsest paneb VERSUS raha seifi.

Varas, meie raha "laenaja", häbene ennast! Sul on võimalus raha huvijuhi kabinetis sama märkamatult tagastada. **TOO VERSUSE RAHA TAGASI!**

Tänapäeval peame me kõik enda kooli nimeks Tallinna 32. Keskkooli. See nimi on meeldejäädav ja üldiselt meeldib kõigile. Kuid just palju koolid ei oma enam nime, milles on number. Meie koolil oli ka kunagi idee number sealt eemaldada ja tulla välja täitsa uudse nimega. Loe lähemalt, milline see idee täpsemalt oli ja miks see ei õnnestunud:

Tallinna 32. Keskkool tahab nime vahetada

Tallinna 32. Keskkoolis toimunud koolinime konkursi pärast on õpilased ja õpetajad sattunud teravasse konflikti. Õpilased pole komisjoni poolt pakutud nimega rahul.

Tallinna 32. Keskkoolis on viimasel ajal suurt poleemikat tekitanud kooli nime vahetamise kampaania.

Tegelikult korraldati anonüümne hääletus õpilaste, õpetajate ja teiste kooliga seotud inimeste vahel juba 2000. aasta sügisel. Tol korral juhtisid ülekaaluka häältearvuga nimed Exordium gümnaasium (I koht) ja Tallinna 32. Keskkool (II koht). Kuna aga enamusele meelejärele olnud Exordium gümnaasium kõrgemate võimude arvates ei sobi Eesti kooli nimeks, jäi asi tol hetkel katki.

Selle aasta sügisest on teema jälle päevakorral, aga vältimaks üleelamise aasta sündmusi korraldati nime valimine ära nii, et suurem osa kooliõpilastest sellest ei teadnud. Valijaks oli seekord komisjon. Sel aastal võitis nimi Kandela gümnaasium. Paljud imestavad asjade sellise käigu üle, kuna 2000. aastal võttis see Tallinna 32. Keskkooli direktor Mari-Anna Puskari väljapakutud nimi ka kooli uue nime hääletusest osa ja kogus naeruväärselt vähe hääli.

Õpilastele tegi direktor küll selgeks, et 17. detsembril tuleb uus komisjon kokku, kes hääletab siis, kas nime Kandela gümnaasiumiks muutmise poolt või vastu. Kuid meil on komisjonis siiski vaid kaks häält.

Mis seondub siis õpilastel Kandela gümnaasiumi nimega?

Talupoegade raske elu

Prillitoosi saade

Matusebüroo

Madal suitsune talutuba

Küünal

Kui nüüd arvestada sellega, et iga aasta jääb lapsi järjest vähemaks ja koolid peavad õpilaste meelitamiseks oma mainet kõvasti upitama, siis kas see on ikka kõige parem nimi? Kui paljud tõmbavad koheselt

paralleeli Kandela gümnaasiumi ja kandela kui valgustugevuse ühiku vahel?

Need kaks lugu olid vaid väike osa meie kooli ajaloost. Rõõm on tõdeda, et ajalehetoiemise raha varastamise lugu on jäänud ainukeseks. Samuti arvatavasti mitte keegi meist ei kujutaks ette meie kooli nimega Kandela gümnaasium - või mis?

Ristsõna

Elo Sarik, 51.B

paremale

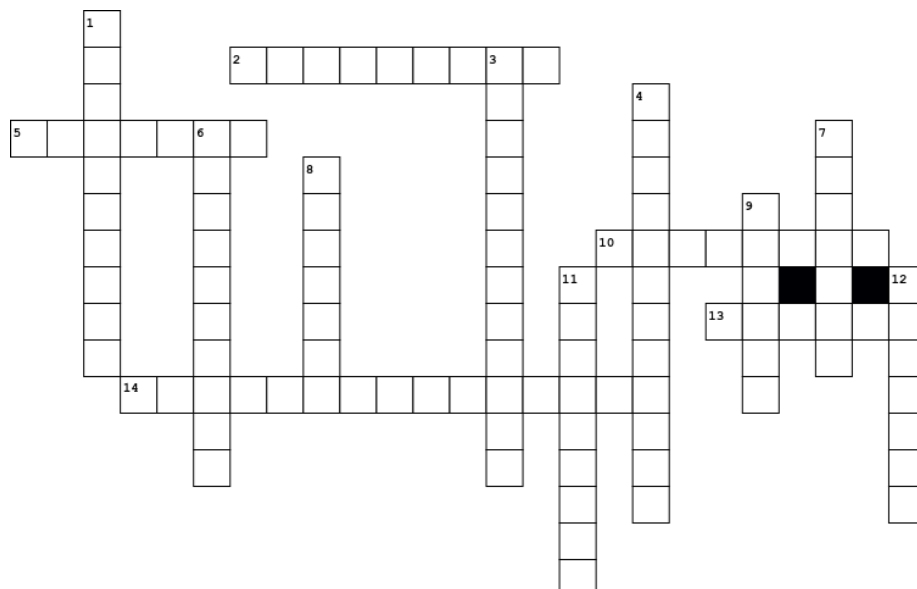
2. 1981.a 32.KK lõpetanud Eesti muusik, kirjanik ja filmilavastaja; tuntud punkliikumise eestvedaja
5. "On olnud päevi, kui on vähe..."
10. "Õppimine teeb õnnele teed, kool kingib kaardi ja..."
13. 2006.a 32.KK lõpetanud Eesti näitleja ning juuksur, kes pälvis kuulsust filmis "Klass"
14. 5.-8. klasside klassivanematest ja teistest huvelistest koosnev õpilasgrupp

Haikuskoop

Kerttu Saagpakk, 49.D

alla

1. 32.KK rahvatantsurühm
3. viktoriiniturniir
4. uusim aktiivi haru
6. 1999.a koolist alguse saanud moedisainerite võistlus
7. 32.KK vilistlane, mängib sarjas "Õnne 13" Mare Petersoni
8. 32.KK raamatukogu juhataja
9. Spordivaimu algataja
11. Koolilehe nimi aastatel 2012-2020
12. 32.KK direktor aastatel 1994-1997

JÄÄR (20. MÄRTS - 19. APR)

oled tuline
mine õueõhku
kainet mõistust sul'!

SÖNN (20. APR - 20. MAI)

voodi tundub hea
hullu pole kui asjad,
need sa tehtud saad

KAKSIKUD (21. MAI - 20. JUUNI)

in france sul on
soov süüa sarvesaia
kahju küll - kool on!

VÄHK (21. JUUNI - 22. JUULI)

täheteadus su
uus hobi on, või hoopis
vana avastus?

LÕVI (23. JUULI - 22. AUG)

sikutatud on
lakast, kuid nüüd sammud sea
suvve, linalakk!

NEITSI (23. AUG - 22. SEPT)

Ultima Thule
ees ootab sind uus tuulek'
päikesekiired

KAALUD (23. SEPT - 22. OKT)

trenn sinu sõber
meelepärase leiad
see teeb tuju hea

SKORPION (23. OKT - 21. NOV)

tee lõkkease
sõbrad manu ja tantsu
tralli kah ikka!

AMBUR 22. NOV - 21. DETS

koerustükk jätta!
transrasvad jätta!
söö spinatit sa!

KALJUKITS 22. DETS - 20. JAAN

töö, töö, töö, töö, töö
NB! ära unusta und
töö, töö, töö, töö, töö

VEEVALAJA 21. JAAN - 18. VEEBR

ootusärevus
karp lahti, salamahti
mataõpingud

KALAD 19. VEEBR - 19. MÄRTS

keep swimming, väike!
marineeritud kurgid
tõstavad tuju

LAPSESUU EI VALETA

PÄIKE TRIINU TAMM 51.D JA TAAVI TAMME 50.D

MIS SA ARVAD, KUI VANAKS SAAB 32. KESKKOOL SELLEL AASTAL?

TOBIAS: 51-AASTASEKS.

KERTO: MA ARVAN KA 51.

JASS: MA ARVAN 52.

KUI MEIE KOOL OLEKS LOOM, SIIS MIS LOOM TA OLEKS JA MIKS?

KERTO: MINGI LOOM, MIS HAKKAB H-TÄHEGA, SEST MEIE KOOL ON H-TÄHE KUJUGA.

TRIINU-LIIS: VÕIB-OLLA KOER, SEST ME OLEME RÕÖMSAD JA AKTIIVSED.

JASS: MINGI LIND, KES ON SINIST JA VALGET VÄRVI, SEST NEED ON PÕHIMÕTTELISELT MEIE KOOLI VÄRVID.

TOBIAS: EMANE KOER, SEST KOOL HOOLITSEB MEIE EEST.

EVA LIISA: SELLINE KOER, KES ON NAGU KAITSEV EMANE KOER JA MEIE KÕIK OLEME VÄIKESED KUTSIKAD.

NIMETA KOLM HEAD ASJA 32. KESKKOOLI JUURES, MIKS ON 32. KESKKOOL PARIM KOOL?

KERTO: HEAD ÕPETAJAD JA HEA TOIT.

TOBIAS: SIIN ON HEAD ÕPETAJAD JA ON PALJU SÕPRU.

JASS: SIIN ON HEA ÕPPIDA, HEAD ÕPETAJAD JA SIIN ON PUHVET.

EVA LIISA: VÄGA SÕBRALIKUD ÕPETAJAD, KOOGIMÜÜK JA PLAYBOX JA NEED ASJAD.

KERTO: SIIN ON HOOLITSEVAD SÕBRAD.

TRIINU-LIIS: SEE ON KODULE LIGIDAL JA SIIN ON HEAD ÕPETAJAD.

EVA LIISA: MITTE KÕIGILE LIGIDAL, MINUL ON 30 MINUTIT!

TOBIAS: SIIN ON AKTIIVSED VAHETUNNID.

MILLINE VÄRV OLEKS 32. KESKKOOL, MIKS JUST SEE?

KERTO: KOLLAKAS, SEST MEIL ON SIIN PÕHIMÕTTELISELT KOLLANE JA VÄLJASTPOOLT ON KA.

EVA LIISA: HELESININE JA KOLLANE, SEST NEED ON HEAD VÄRVID KOOS.

JASS: MA ÜTLEKSI, ET KOLLAKAS-ORANŽ, SEST ORANŽI KA ON JUBA (*NÄITAB AKNAST MAJA VÄLISSEINTELE*).

TOBIAS: SININE, MUST JA VALGE, KUNA NEED ON MEIE ARMSA EESTIMAA LIPUVÄRVID.

TRIINU-LIIS: KOLLANE, SEST SEE ON RÕÖMU VÄRV.

MISSUGUNE VÕIKS MEIE KOOL OLLA 50 AASTA PÄRAST, SIIS KUI TA ON 100-AASTANE?

KERTO: SUUREM KINDLASTI.

EVA LIISA: MINGID ARVUTI-ÕPIKUD VÕI MIDAGI SELLIST, E-RAAMATUD, ÕPIKUID EI OLE ENAM JA KÕIK ON NII LAISAD, ET NAD AINULT ISTUVAD. ÕPETAJAD ON ROBOTID.

TRIINU-LIIS: POOL ON ROBOTID JA POOL ON INIMESED.

KERTO: JAH, SEST ÄKKI INIMESED EI TAHA SIIS ENAM ÕPETAJAD OLLA, SUUREMAT AMETIT TAHAVAD.

EVA LIISA: ÄKKI NAD TAHAVAD, MA EI TEA, POLIITIKUD OLLA! NAD TAHAVAD AMETIT, MIS MAKSAKS PALJU, ANNAKS PALJU RAHA.

JASS: MÕNI PRAEGUNE ÕPETAJA SAAB DIREKTORIKS.

TRIINU-LIIS: ROHKEM NAGU NÄITEKS LEMMIKLOOMA PÄEVI.

EVA LIISA: ÄKKI ROHKEM PLAYBOXE JA SÜNDMUSEID JA ALGKLASSIDELE KA SUUR PLAYBOX.

JASS: ROHKEM PUHKEPÄEVI!

EVA LIISA: JAA, MINGI VIIS PUHKEPÄEVA JA SIIS KAKS PÄEVA KOOLIS! KODUSED ÜLESANDED OLEKS LÜHEMAD JA VÄHEM KONTROLLTÖID.

TRIINU-LIIS: VÕIKSID OLLA PIKEMAD VAHEAJAD.

TOBIAS: SUVEVAHEAEG JA TEISED VAHEAJAD VÕIKSID OLLA SAMA PIKAD.

MIS ON KÕIGE LAHEDAM ASI, MIS SINUGA KOOLIS JUHTUNUD ON?

EVA LIISA: ANDEKA LAPSE TIITEL, KUI ÕPETAJA ARVAB, ET SA OLED ANDEKAS, SIIS SIND PANNAKSE SINNA.

JASS: KUI ME VÕITSIME TEISES KLASSIS PLAYBOXI JA MINA OLIN SEE HARULDANE SEEN, MUL OLID TULED.

EVA LIISA: MU ÕDE AITAS SELLE PLAYBOXIGA MEID JA ME OLIME MINGID IMELIKUD SÄDELEVAD SEENED, MEIE JUUKSED OLID SINISED.

JASS: PEALE MINU!

TOBIAS: ETLUSKONKURSILE SAAMINE.

KERTO JA TRIINU-LIIS: SEE PLAYBOX VIST.

MIDA SA SOOVIKSID KOOLILE SÜNNIPÄEVA PUHUL?

TOBIAS: PALJU ÕNNE SÜNNIPÄEVAKS!

TRIINU-LIIS: ET TAL LÄHEKS HÄSTI.

EVA LIISA: ET LÄHEKS HÄSTI JA KUI MUL OLEKS, MA ANNAKSIN

1 MILJON EUROT ANNETAMISEKS.
TOBIAS: MINA TAHAKS KINKIDA KOOLILE ERALENNUKI JA SIIS ME SAAKSIME REISIDA NÄITEKS SOOJADELE MAADELE.
EVA LIISA: AGA KUIDAS KÕIK LAPSED MAHUVAD SINNA?

TOBIAS: ÜHE MILJONIGA EI SAA VÄGA LENNUKIT.
EVA LIISA: JAA, SAAB VÕIB-OLLA MINGI SAJA MILJONIGA.
KERTO: ET MEIE KOOLI KINNI EI PANDAKS.
EVA LIISA: ET ELEKTRIARVED

VÕTAKS VÄHEM RAHASID.
TOBIAS: PANEKS PÄIKESE-PANEELID!
AITÄH 4.C ÕPILASED, JASS, TOBIAS, KERTO, EVA LIISA JA TRIINU-LIIS!

RISTSÕNA JA SÕNAPUNDAR

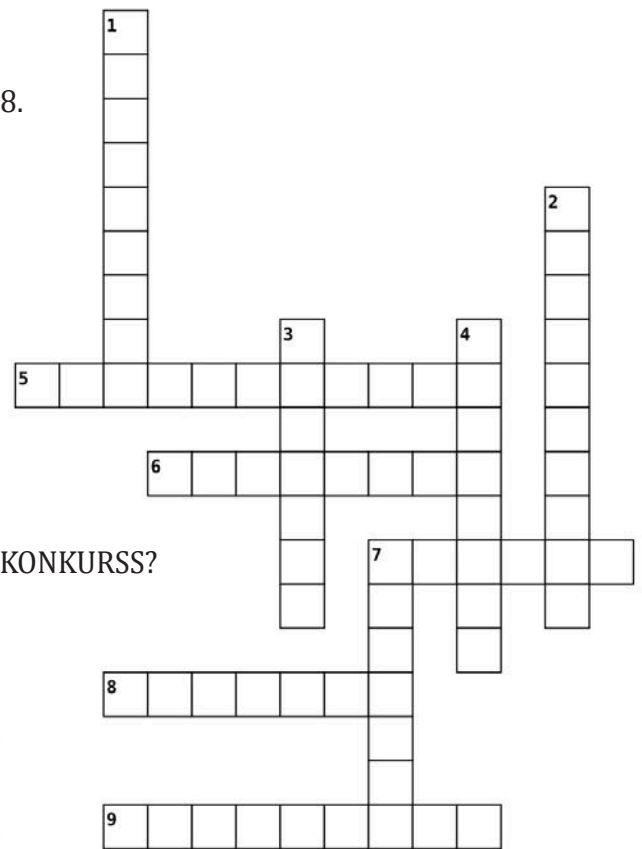
TAAVI TAMME, 50.D

ALLA:

- MIS LOOMINGULISE KONKURSI VÕITIS MEIE KOOL 2018. AASTAL? (KOKKUKIRJUTATULT)
- HUVIGUPP, MIS KORRALDAB PALJU LAAGREID
- MEIE KOOLI DIREKTORI PEREKONNANIMI
- AVATUS, HOOLIVUS, LOOVUS JA ...
- MILLISES KONTSERDIMAJAS TOIMUB MEIE KOOLI
- JUUBELI KONTSERT-LAVASTUS?

PAREMALE:

- GÜMNAASIUMIS C-KLASSI SUUND
- KRISTEL KUBBER ON MEIE KOOLI .....
- MILLINE ON MEIE KOOLI SUURIM ÕPILASHUVIGRUPP?
- MILLINE ON MEIE KOOLI KÕIGE SUURIMA OSAVÕTUGA KONKURSS?
- MEIE KOOLILEHE NIMI

R L F T R S S D W N K T P U D W T P W N
 N K M R L E P W D W K Q R V Z W E K N A
 C I S X I G O W E B O L S H T N H C C P
 C I S F C U R R A W V J O N F N L X O U
 W L S T L M D B V R P X U O H C S X C J
 O I T E N U I L E A J B S O K P A P A M
 V T X X H L V B I R S O G W R A E K K S
 Q A B W K T A V C Z L T L T J S T P B Z
 Y J O P N I I F Z Y T S U B V K C S R W
 Z A T C G M M A C P P C S T G A X V A U
 G Z W B P E P T L H C W V B U O L P U A
 X N V X Y E F O Y E P Z U F B S M B I P
 O P T J E D U V D K X A N Y H L X J W Y
 I L W H U I P R H T K E A S L Q M P N V
 Q V G Z U A F K Z L M L L X U O O O S J
 U C M R E J G P V C P V M A V B T B I I
 O C Y I M M I T M E R I G A N G L O F O
 Z T G E D X E V U H J C A W O U O F T E
 Q R J W H X M A U Y D C L M J C X A H Q
 H V I I T K A Y N H Y C L S V R Z V Z H

SÕNAD, MIS PEATE SIIT LEIDMA, ON RISTSÕNA VASTUSED! (NÄITEKS: KUI RISTSÕNAS ÜHE KÜSIMUSE VASTUS ON „KONTORITOO”, SIIS SEE SAMA SÕNA ON KA SIIA ÄRA PEIDETUD)

PS! SÕNAD VÕIVAD OLLA IGAS SUUNAS!

LASTENURK

Värvi ise!

Hugo Saks 51.C

